

Naujas kovos kėlinys

Lietuva turės gubernatorių?

Vytautas Meškauskas

Jau atrodė, kad Gorbačiovas bus parbloktas ant grindų. Sovietijos Aukščiausioji Taryba pareikalavo iš jo paaiškinimo apie vis blogėjančią šalies ūkinę padėtį. Penktadienį jis bandė kalnę už ją numesti kitiems, kaip visados nieko konkretaus nepasiūlydamas.

Tas jo pranešimas buvo sutiktas ledine tyla. Po jo kalbėjusieji iškėlė įvairių pasiūlymų, reikalaudami akcijos vietoje žodžių. Jelcinas tarp kitko nurodė, kad dabartinė krizė yra totalinės valstybės krizė, kuri virto paralyžiumi. Jis pasiūlė sudaryti krizės komitetą, kuris praktiškai pakeistų Ryžkovo ministerių kabinetą.

Gorbačiovas nieko nenori girdėti apie respublikų pasitraukimą iš Sovietų Sąjungos ir bet kokią komunistų koaliciją su nekomunistinėmis grupuotėmis.

Latvis pulk. Alksnis pareiškė korespondentams, kad jis pasiūlysiąs paskelbti išimties stovį, sudaryti tautinio išgelbėjimo komitetą iš teisininkų ir ekonomistų, kurie valdytų kariuomenės ir policijos pagalbą.

Šeštadienio posėdyje Gorbačiovas išėjo su savo planu, kuris, priešingai lūkesčiams, buvo 'iš principo' priimtas Aukščiausios Tarybos 316 prieš 19 balsų. Atseit, laimė jo neapleido. Pilnesnė AT rezoliucija bus priimta tik ateinančią penktadienį. Gruodžio 17 d. bus sušauktas Liaudies Deputatų Kongresas, iš kurio buvo išskirta Aukščiausioji Taryba bėgamsiems reikalams tvarkyti, priimti reikalingus konstitucinius pakeitimus.

Jais dar daugiau sustiprinama prezidento valdžia. Panašiai kaip Amerikoje, ne bus ministrų kabineto. Jie bus skiriami ir atleidžiami paties prezidento. Panaikinama prie prezidento veikianti patariamoji taryba. Kartu Gorbačiovas siūlo sustiprinti Federacijos Tarybą, kuri iki šiol buvo daugiau dekoratyvus organas. Ją sudarytų visų 15 respublikų prezidentai, kurie turėtų priarti kiekvienam sąjungos ar respublikos potvarkiui, paliečiančiam visą šalį. Galutinai žodis priklausys pačiam Gorbačiovui, savo valdžią sustiprinti turinčiam Saugumo Tarybą, prižiūrinčią ka-

riuomenę, policiją ir KGB. Toji taryba turės savo įgaliotinius, kurie prižiūrės, kad būtų vykdomi centro įsakymai.

Anksčiau tą uždavinį atlikdavo kompartijos antrieji sekretoriai, paprastai rusų tautybės. Sumažėjus kompartijos vaidmeniui apie juos nebuvo nieko girdėti. Toks N. Mitkinas iš Lietuvos visai išvažiavo. Tokie įgaliotiniai, ar kaip jie vadintųsi, praktiškai būtų Maskvos paskirti respublikoms gubernatoriai.

Tiesa, respublikų prezidentai ar Aukščiausiąjų Tarybų pirmininkai, priklausydami Sąjungos Tarybai formaliai turėtų aukštesnį rangą. Tačiau, kaip jie besivadintų, sunku įsivaizduoti, kad pvz. Lietuvos prezidentas turėtų lygų balsą su Rusijos. O iš Maskvos atsiųsti įgaliotiniai taip pat mažai skaitysis su Lietuvos pareigūnais, kaip dabar veikiančių derybom su respublikom komisijų nariai, kurie

(Nukelta į 2 psl.)



Prie Aukščiausios Tarybos Vilniuje, badautojai ir protestuotojai susirinkę š.m. rugsėjo mėn.
V. Kapočiaus nuotr.

Tautinės mažumos Lietuvoje

Dr. Antanas Butkus

Tautinės mažumos Lietuvoje tesudaro tik apie 20%, kai tuo tarpu Latvijoje, o ypačiai Estijoje jos yra žymiai gausesnės. Tačiau tų tautinių mažumų sukelta problema dabartinėje Lietuvoje yra žymiai didesnė, negu jų statistika rodytų. Dar daugiau, jų keliamos problemos yra pa-

kurstomos iš šalies, iš Maskvos priklausiančios komunistų partijos ir iš Maskvos suklaudintų Vilniaus krašte gyvenančių lenkų mažumos.

Lietuvių kalbos paskelbimas valstybine kalba labai išgąsdino kitataučius ir tuo labai naudojasi kompartija, nors prasidėjus lietuvių tautos atgimimui lenkai ir rusai Vilniaus krašte drauge su lietuviais ėjo į Sąjūdžio susirinkimus. Deja, lietuvių kalbos paskelbimas valstybine kalba labai išgąsdino lenkų ir rusų tautinės mažumas, ypačiai Šalčininkų rajone.

Vilniaus ir Šalčininkų rajonai jau ir seniau buvo ekonomiškai ir kultūriniai atsilikę dėl virš 20 metų trukusios lenkų okupacijos. Jadinstvininkų pakurstyti tų rajonų žmonės dabar kaltina Lietuvos vyriausybę dėl to nuosmukio ir valdžios daromų "skriaudų" tam kraštui.

Kad tos skriaudos yra prasimanytos aiškiai rodo ir tas faktas, kad Vilniaus ir Šalčininkų rajonus Lietuvos valdžia viskuo aprūpindavo po lygiai, kaip ir kitus rajonus, netgi jiems skirdama dar ir papildomų lėšų. Šalia to, Šalčininkų rajonui po karo visą laiką vadovaudavo ne lietuvių tautybės žmonės.

Dėl blogos lenkų administracijos, mažo atlyginimo, prievartos ir blogų vietos sąlygų vietos gyventojai bėgo į Vilnių ir kitur, savo vietas užleisdami rusams ir baltarusiams. Kadangi Šalčininkų rajone mažai pramonės įmonių, tai ir to rajono biudžete

mažai lėšų. Ypačiai trūksta ten butų, nors jų trūksta ir kituose Vilniaus krašto rajonuose. Šalčininkų rajono valdžia vis verkšlena, kad Lietuvos valdžia juos skriaudžia. Tikrumoje jie turi ir privilegijų – į aukštąsias Lietuvos mokyklas lenkų vaikai priimami be konkurso. Deja, tas mokyklas baigę lenkų ir rusų vaikai į gimtąją nebesugrįžta.

Lenkiškų mokyklų stovis ten taip pat yra geras, nes kur tik norėta, buvo atidarytos lenkų klasės. Jų ir mediciniškas aptarnavimas, palyginamai, geras. Visą klaidinimo darbą veda mums nesveitingos įtakos – Jadinstva ir platformininkų partija, norėdami sukiršinti žmones, kad tuo pretekstu galėtų pasinaudoti Kremlius, neduodamas Lietuvai pilnos nepriklausomybės.

Pietryčių Lietuvoje yra Sniečkaus miestas. Tai atominės elektrinės statytojų ir eksploatuotojų miestas, atsiradęs Lietuvoje vykdant totalinę rusifikacijos politiką. Lietuvai elektros energijos pakako ir pakanka dabar. Du trečdaliai energijos, pagamintos atominėje elektrinėje iškeliauja į Šiaurės vakarų energetinę sistemą (į Latviją, Baltarusiją ir Kaliningradą).

Dabar Sniečkuje yra apie 35 tūkstančių gyventojų. Tik 5% yra lietuviai. Daugiausia rusai, nusiteikę konservatyviai. Jie net negalvoja kraustyti namo į Rusiją, nes čia geresnės gyvenimo sąlygos

(Nukelta į 4 psl.)

RAGINA NEPAŽEISTI LIETUVOS SUVERENUMĄ

1990 lapkričio 9 d. Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga ir Vokietijos Federacinė Respublika pasirašė tarpvalstybinę gerų kaimyninių santykių, partnerystės ir bendradarbiavimo sutartį. Šios sutarties antrasis straipsnis teigia, kad "Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga ir Vokietijos Federacinė Respublika išpareigoja sąlygiškai gerbti visų Europos valstybių teritorinį vientisumą jų dabartinių sienų ribose."

Lietuvos Respublikos Aukščiausios Tarybos Užsienio Reikalų komisija primena, kad remiantis tarptautine teise, Lietuvos Respublika nėra teisėta Tarybų Sąjungos dalis, kadangi 1940 metais Lietuva buvo jėga įjungta į TSRS. Remdamiesi tuo, mes tikimės, kad Vokietijos Federacinė Respublika, griežtai laikydamosi tarptautinės teisės ir patvirtindama Lietuvos Respublikos neteisėto įjungimo į Tarybų Sąjungą nepripažinimo politiką, straipsnį

aiškina nenukrypstamai gin-dama Lietuvos suverenitetą, būtent, kad Lietuvos Respublikos teritorija, pati Lietuva, nebūtų traktuojama kaip įeinanti į TSRS.

Tokiu būdu, mes tikimės, kad Vokietijos Federacinė Respublika nepadės Tarybų Sąjungai interpretuoti ši sutarties straipsnį kaip Lietuvos Respublikos teritorijos neteisėto įjungimo į TSRS įteisinimą.

Kreipimosi į Tarybų Sąjungą tekstas tuo, kad antrojo paragrafo sakinyje apie Vokietijos nepripažinimo politiką yra pakeistas sakiniu: "Remdamiesi tuo, mes tikimės, kad Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga interpretuos šį straipsnį griežtai laikydamosi tarptautinės teisės, t.y. tokiu būdu, kuris užtikrintų Lietuvos Respublikos suverenitetą nelaikant nei Lietuvos teritorijos, nei pačios Lietuvos Respublikos sudėtinę TSRS dalimi."

(LIC)



Pagalbos Lietuvai pagrobimas Washingtonė. - Būklė

Persijos įlankoje.

Kaip žinia, speciali JAV humanitarinė pagalba Pabaltijui, kurios įstatymas buvo priimtas Senate, nebuvo visai aptarta Atstovų Rūmuose ir tokiu būdu negalėjo būti šiais metais suteikta. N.Y. TIMES kolumnistas Rosenthal tai vadina 'Hijack in Washington', atseit, 'pagrobimu Washingtonė'. Tai įvyko spalio 28 d. rytmetį. Amerikiečiai neturėtų to užmiršti.

Nenorėdami pagelbėti baltams, to žygio sulaikytojai Atstovų Rūmuose ir Valtybės departamente signalizavo, kad Gorbačiovo asmeninė ir politinė ateitis yra jiems svarbiau negu padėti sovietų respublikų gyventojams pergyventi jiems komunizmo primetą badą.

Kadangi Kongresas skubėjo išsiskirstyti ir turėjo kitų skubių reikalų, laikraščiai ir TV tam klausimui neskyrė dėmesio. Pabaltijo išdavimas niekam nėra didelė naujiena, bet tik rutina. Tik tai Cleveland Plain Dealer paskyrė tam straipsnį.

Kaip newyorkiečiui, Rosenthaliui yra malonu, kad abu šios valstijos senatoriai D.P. Moynihan ir A. D'Amato buvo pagrindiniai šios pagalbos iniciatoriai, kaip ir Colorado respublikonas W. Armstrong. Jis prašė paskir-

ti 10 milijonų dolerių. Senatorius R. Bird, demokratas iš Vakarų Virginijos, juos parėmė siūlydamas dar pridėti 15 milijonų Pabaltijo privačiom ūkinėm įmonėm pastiprinti.

Atstovų rūmai tam tačiau nepritarė. Pabaltiečių veikėjai už tai laiko daugiausiai atsakingais demokratų Lee H. Hamiltoną iš Indianos ir David R. Obey iš Wisconsin.

Kiek patyrinęjus aiškėja, kad jų ir Valtybės D-to argumentai skambėjo sekančiai. Tai sunervins Gorbačiova ir sukludys jo derybom su baltais. Be to, sunku siųsti pagalbą tiesioginiai, kokie bankai galėtų tai padaryti, tam reikalingi kon-taktai ir pan.

Iš tikro tai nebūtų malonu Gorbačioviui – parodant, kad Maskva tokia silpna, kad negali pasirūpinti pati. Bet politiniai būtų gudru ir visai žmoniška padėti tiesiogiai tom respublikom ir jų gyventojams. To prašo visa Sovietų Sąjunga.

Gali pasitaikyt nemažai komplikacijų, bet jau pats laikas užmegsti geresnius ryšius su Sovietijos žmonėmis. Juo ilgiau lauksime, juo didesnis bado pavojus.

Kas gi liečia Maskvos - Pabaltės derybas, JAV visą

savo svorį metė Gorbačiovo pusėn. Pasiuntimas Pabaltijui šiek tiek pagalbos neatpirktų Amerikos gėdą už Baltijos išdavimą. Bet po tiek metų tuščių kalbų apie paramą, pagalba dabar būtų palengvinimas jų ir mūsų širdims.

Štai kokia yra istorija, kaip nakties glūdomoje buvo pagrobta maža pagalba trims iš 15 Sovietijos respublikų. Reikalas pagelbėti pergyvenusiems komunizma, ir būtent tiesiogiai žmonėms ir vietom, kur galėtumėm daugiausiai padėti, mums ir jiems kas dieną svarbėja.

Jei tai sunervina Gorbačiova, kaina turi būti to verta visiems mums, net ir Kongreso nariams.

Diskusijos apie padėti Persijos įlankoje šiame krašte užtemdė kitus įvykius: Gorbačiovo bėdas, šaltojo karo pabaigos ceremonijas Paryžiuje ir t.t. Tai dėl to, kad pagaliau prigyvenome iki to, kada karas tarptautiniuose santykiuose yra taip pat nepriimtinas, kaip muštynės paskirų žmonių santykiuose. Žinoma, esama užpakalinių politinių minčių, kaip sustiprinti savo pozicijas dabar ir per rinkimus. Tačiau visuotinai sutinkama kad karą pradėti galima tik dėl labai rimtų priežasčių, kurias reikia išaiškinti visai tautai.

Prie sąmyšio prisideda ir JAV konstitucija, leisdama karą paskelbti tik Kongresui. Tas reikalavimas paverčia juokais administracijos grąšinimus ir kariuomenės telkimą. Tiesa, tai neatima prezidentui teisės ginti savo krašto interesus ir jo piliečių gyvybes – jei tai skubiai reikalinga – ir be Kongreso karo paskelbimo.

Skęstantis ir šiaudo griebiasi – panašiai ir Saddam Hussein tikisi galėsias išlaukti geresnių dienų. Bet toks delsimas kaštuoja bilijonus dolerių ne tik amerikiečiam, bet ir kitom tautom.

Naujas kovos kėlinys...

(Atkelta iš 1 psl.)

nuduoda nieko negirdėję apie kovo 11 dieną.

Pats Gorbačiovas savo pažiūras į atskirų respublikų suverenumą lapkričio 17 d. kalboje taip pakartojo:

"Esu kategoriškai nusistatęs prieš valstybės padalinimą, sienų pakeitimą, nutraukimą per amžius nusistovėjusių ryšių tarp tautų.

Iš kitos pusės

LAISVOSIOS EUROPOS radijo komentatorius Kęstutis K. Girnius savo mintimis dalinasi ir su ATGIMIMU. Jis klausia (42 Nr.) ar ne per daug keliaujama, turėdamas galvoje Lietuvos oficialių, neoficialių pusiau oficialių kelionių srautą. Kai kurios jų – kaip Prunskienės gegužės mėn. ir neseniai Landsbergio Paryžiuje, – buvo naudingos Lietuvai, tačiau –

"Nevalia užmiršti, kad užsienio valstybės gali vizitą panaudoti savo tikslais ir palankų Lietuvai gestą atsverti kitu. Prancūzijoje Vytautą Landsbergį priėmė kone visi svarbiausi vyriausybės ir parlamento vadovai, tačiau kelios minutės prieš pirmininkui atvykstant pas ministrą pirmininką Rocard'ą, jam neseniai ištiestas raudonas KILIMAS BUVO SUVYNIOTAS IR GARBĖS SARGYBA PALEISTA."

Žodžiu, atsitiko kažkas panašaus, kaip Prunskienei prie Baltųjų Rūmų vartų. Landsbergio vizitą ignoravusi Prancūzijos spauda, išskyrus, rodos, tik vieną straipsnį LE MONDE. Labai svarbu kokią išpūdį palieką lankytojai iš Lietuvos. Deja, jie patys nežina atsakymo į tolimesnių santykių su Rusija klausimą.

Panašiai atsiliepia ir kitų Lietuvos laikraščių komentatoriai. Nepraėjus 10 mil. dol. pašalpos Lietuvai pasiūlymui per JAV Kongresą, LIETUVOS RYTE C. Iškauskas rašė:

"Aišku vienas – nesidairykite į šalį ... Belieka tik tvarkytis čia, namie, patiems. Apsišluoti ir imtis darbo savo kieme."

Deja, ir apsišlavimas savo kieme neina visai sklandžiai. Tame pačiame ATGIMIME skaitau stenogramą iš spalio 18 d. Aukščiausios Tarybos posėdžio. Jai svarstant partinių mokyklų diplomų pripažinimo klausimą, deputatas Rudzys štai ką pareiškė:

"... Mano kaime mano pavardės šauksmininko linksnis dažnai tariamas – O Rudžiau. Panašiai kaip o Kudliau ... O gerbiamasis pirmininko padėjėjas, aš jus gerbiu kaip normalų, kaip principingą, kaip gerą deputatą, bet deputato valia kito deputato valiai reiškia nulį ... Kaip mano kaime sako, ji reiškia grynai nei daugiau nei mažiau kaip taukuotą špygą. Man svarbi rinkėjų valia. Tai ką jūs dabar sakote, kad deputatas išsina tvarkyti kitus reikalus, atsiprašu, būna reikalų, kurių salėje nesutvarkysi, o jie neatidėliotini."

Gal tokios diskusijos paaiškina, kodėl, kas tik gali, ieško atgaivos užsieniuose? O kas negali išvažiuoti, gelbstisi var-todamas galimai daugiau svetimžodžių. Puslapis, iš kurio citavau, iškilmingai pavadintas S i n k o p ė. Pagal iš rusų išverstą tarptautinių žodžių žodyną, tas graikų žodis reiškia 'sutrumpinimas', kas visai netinka – to puslapio straipsniai labai ilgi. Antra to žodžio reikšmė – "muzikinio kirčio perkėlimas nuo stipriosios takto dalies ant silpnosios" – daugiau čia tiktų. Man rodos, kad ir neatsitolinant nuo savo tautos tą patį galima išreikšti ir 'iš kitos pusės'.

(vm)

LIETUVOS GYVENTOJŲ APKLAUSA APIE LIETUVOS LYDERIUS

Lietuvos Mokslų Akademijos sociologijos, filosofijos ir teisės institutas Lietuvoje pravedė apklausą, kurios rezultatai buvo perduoti teleksu į Lietuvių Informacijos Centrą New Yorke. Apklausos rezultatai liudija nuo birželio mėn. pasikeitusią ir besikeičiančią visuomeninę nuomonę Lietuvos lyderių atžvilgiu.

Aukščiausios Tarybos pirmininko Vytauto Landsbergio patarėjas vidaus klausimams – Aurelijus Katkevičius šitaip analizuoja rezultatus. Jis priduria vicepremjero Algirdo Brazausko ir ekonomisto Edvardo Vilko kritimą tam, kad pirmasis retai besirodo televizijoje ir yra mažiau matomas nei birželio mėnesį, o pastarojo požiūriui į ekonominę reformą visuomenė nepritaria. Pasak Katkevičių, ekonomisto Kazimiero Antanavičiaus kilimą tikriausia galima surišti su jo propaguojamom ekonominėm reformom, ypač su jo investicinių čekių koncepcija. AT-bos prezidiumo vicepirmininko Broniaus Kuzmicko ir vicepremjero Romualdo Ozolo kilimą nulemia jų aktyvus dalyvavimas derybose su Maskva. AT-bos pirmininkas Vytautas Landsbergis – populiarume nurungęs Brazauską ir atsidūręs antroje vietoje, – pakilo, nes daugiau keliauja po užsienį ir yra labiau matomas kaip valstybės interesų gynėjas užsienyje. Anot Katkevičiaus, taip pat prie jo išpopuliarėjimo prisidėjo faktas, kad jis vadovauja derybų delegacijai. O premjerės Kazimieros Prunskienės populiarumas žlunga – nors apklausos rezultatuose ji dar vis stovi pirmoje vietoje, – dėl nuolatinio spaudimo ir pakartotinių šaukimų iš dešinės, ypatingai iš Laisvės Lygos, jai atsistatydinti.

Birželis	Teigiamai [vertina]	Lapkritis	Teigiamai [vertina]
1. K. Prunskienė	61%	1. K. Prunskienė	57%
2. A. Brazauskas	50	2. V. Landsbergis	38
3. V. Landsbergis	28	3. A. Brazauskas	35
4. E. Vilkas	12	4. R. Ozolas	17
5. E. Bičkauskas	9	5. K. Antanavičius	11
6. R. Ozolas	8	6. E. Bičkauskas	9
7. K. Motieka	8	7. E. Vilkas	8
8. K. Antanavičius	5	8. K. Motieka	7
9. Z. Vaišvila	3	9. B. Kuzmickas	4
10. B. Kuzmickas	1	10. Z. Vaišvila	3

(LIC)

Dabar man tai lengviau pasakyti, nes mūsų kartus patyrimas, susimaišęs su mūsų piliečių krauju, manau, pamokė mus, kad negalime išsiskirti. Štai kodėl mes negalime pasukti tuo keliu."

Dėl to lietuvių kova už savo suverenumą pradės naują kėlinį. Žinoma, optimistai gali teigti, kad tie ryšiai, apie kuriuos čia kalba Gorbačiovas, mūsų nesaisio, Pabaltės neliečia. Čia turime reikalo tik su plika agresija.

Deja, ne tik Gorbačiovas bet ir daugelis jo tautiečių apie tai nenori nė pagalvoti. Tuo metu, kai gali sakyti kad visas pasaulis jungiasi, seperatizmas ne madoje. Pvz. N.Y. TIMES šį pirmadienį, aprašydamas Estijos įsteigtas muitines savo gaminių į kitas Sovietijos dalis išvežimui sulaikyti, tai pavadino 'suverenumo komedija', nenurodydamas to reiškinių priežasties – bet kokių gėrybių išpirkimą už beverčią valiutą. Žinoma, svetimšaliui tai atrodo 'grotestiška', bet ką geriau jis gali pasiūlyti?

Laimėjęs Maskvoje Gorbačiovas išskubėjo į Paryžių pakeliui aplankydamas popiežių, kuris sovietų valdo-

vą sutiko išskėstomis rankomis, pagirdamas savo svečių už jo 'tolimą numatymą, kantrybę ir lygsvaros pajautimą'. Gorbačiovas popiežių pakvietė apsilankyti savo šalyje, tačiau negavo pažado. Iki 1992 m. popiežius turės kitų išipareigojimų...

Širdingo pasveikinimo Gorbačiovas galėjo laukti ir iš prezidento Busho Paryžiuje. Juk ten bus pasirašyta su-tartis dėl konvencionalinės kariuomenės sumažinimo, kuria sovietai žymiai daugiau turės sumažinti savo pajėgas negu Vakarai.

Svarbiausia tačiau yra tai, kad prezidentui Bushui skubiai reikalingas sovietų sutikimas Juntinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijai, įgalinančiai konflikte su Iraku, jei reikėtų, pavartoti karinę jėgą. Sovietų veto gali sulaikyti nuo tokios rezoliucijos priėmimo.

PROTOTYPE

METAL MODEL MAKERS HYD. PRESS OPERATORS BINDER DEVELOPMENT LASER OPERATORS
Clean, expanding, eastside shop has immediate openings for experienced individuals. We offer competitive wages, profit sharing A/C shop, and overtime.
OAKLEY INDUSTRIES INC.
Mt Clemens, Mich.
(313)-792-1261

(37-46)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 603206
CLEVELAND, OHIO 44103
Tel. (216) 431 - 6344
Fax 216 - 431 - 16146116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPEREDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai graži-
nam tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Padėkos Diena

Suneštine puota ir padėka Aukščiausiam, kartu su kaimynais indėnais, atžymėjo Plymoutho piligrimai savo pirmo derliaus saugų surinkimą. Prie penktojo šimtmečio artėjanti tradicija virto tautos švente – Padėkos Diena, – kad stabtelėdami įvertintume ką turį, apsidairytume blaiviomis akimis aplink, užmestume realius pagrindus savo naujiems siekiams.

Žodžio ir žmogaus teisių laisvė buvo užuomazga Amerikos didybei. Nuoguryžtu priimta buvo atsakomybė priešintis agresijai ir neteisybei. Palikimas didus – nepasitenkinant tikrai 'garžios duonos kasniu'; garbingas – stojant šalia silpnėsio reikalui atėjus; ir kartu grąsus – nes kiekviena idėja, kiekvienas siekis neplaukiąs su srove, reikalauja kovos ir aukų ... Principas, nuosavybė ir vis naujos galimybės buvo to verta. Ir tikėjimu ateitimi, savo darbu bei kova už laisvą apsisprendimą buvo grįstas nelengvas kelias gerbūviui, kuriuo šiandien taip laisvai – gal ir ne visada atsakingai, – dabar naudojames ir mes.

Ką regime šiandien, Padėkos Dienoje stalams galint lūžti nuo Gėrybių Rago gausos? Tiesa, išviršiniai krašto iškaba tikrai tebėra ta pati, bet ką kalba ją apsaugą veiksmai? Ką reiškia žodžiai, pažadai ir sutartys? Kas nusveria iš tikro, kur stojama bus reikalui esant? Kalbės nedingstančios vertybės, principai, tiesa – ar nusvers momentinis laimėjimas, patogumas ir ... skatikas? Tebėra saugomas Didysis Palikimas, ar siekiama 'vergų taikos' bet kokia kaina?

Su nerimu, su pagrįsta baime stebime pasaulinių įvykių raidą ir savo adopotuotojo krašto rolę joje. Su baime, ne kiekvienu kitu atveju, kiekviena kita šalis santykiyje su savo priešu stengtųsi išnaudoti visas pasitaikančias situacijas savo naudai, užsitikrinant saugų bendravimą, neišleidžiant 'kozerių' iš savo rankų. Ypačiai – susiduriant su ide-

ologiniu priešu, radikaliai ardančiu principinius pagrindus. Gi čia, – su nuostaba reikia konstatuoti, – visas dėmesys ir parama skiriama principinio priešo išlaikymui ir stiprinimui, jei ne atgaivinimui – beveik su nuolanka ... 'nematant rasto' savo kelyje ... Priešo naudai pakartojama jau sykį įvykusi skriauda, sulaužomi dešimčiais kartoti pažadai, ranka netiesiama nelygioj kovoj siekiantiesiems tautos ir žmogaus teisių laisvės ...

Ne geru noru, ne laisva valia krito komunistinio režimo iškelta 'geležinė uždanga'. Ne respektu žmogui buvo grįsta 'glasnost' ir 'perestroika'. Ne taikos siekių sumetimais buvo pagaliau prieita prie 'draugystės' ir 'susitarimų' ... Gulagų, amžino išalo žemės ir pastovaus kalėjimo būklės aukų duoklė perviršijo net kone bekrastės Sovietijos tūrį, 'tūkstančiams šviesos taškų' nustelbus priespaudos tamšą. Laisva žmogaus dvasia atsisakė nusilenkti galingam (?) prispauždėjui!

Kiek standartų yra žmogaus ir tautos, valstybės laisvei? Kaip ilgai tęsėsime keičiant moralines vertybes šal-tais pinigais, jėga ar juoda alyva? Kokį įnašą dėsime Padėkos Dienos skrynion savo palikuonims? ... Kas sau gos vertybes dėl kurių buvo verta kovoti ir mirti?

Nesunku būtų rast 'atlaidų ožį' tuose, kurie stovi priekyje mūsų visų. Bet nė vienas jų neatsidūrė tenai be balsuotojo – galinčio rinktis eilinio piliečio – sąmoningo ar pasyvaus pritarimo ...

Liksime tylūs, ar ryžtingai atsako iešką?

Gal tai galėtų būti mintis, iškeltina šios tautinės šventės dienų, peržvelgiant gautąjį ir skirstomą derlių ... pasvarstant kuo išsipareigojame patys, naudojantis čionykščiomis vertybėmis, tęsiant atsivežtąsias ir rastąsias tradicijas ... (d)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ



Dirvos novelės premijos įteikimo iškilnėse. Iš kairės sėdi V. Šeštokas, A. Gustaitis, rašytoja Alė Rūta, laureatė Rūta Kleva Vidžiūnienė su vyru ir D. Mitkienė.

Pagerbta Dirvos novelės konkurso laureatė

Gražus knygų mylėtojų, spaudos ir literatūros puoselėtojų būrelis susirinko į Los Angeles Lietuvių Tautinius namus, š. m. lapkričio 4 dieną neolituanų surengtą Rūtos Klevos Vidžiūnienės Simo Kašelio fondo premijuotos novelės PAŽADAS pristatymą.

Pagarba tauriam lietuviui Simui Kašeliui, jau iške-liavusiam į amžinybę, kurio dėka mūsų išeivijos negausūs rašytojai yra skatinami kurti ir papildyti taip trūkstamą mūsų knygų ir novelių aruodą.

Dirvos novelės konkurso premijos laureatė R.K. Vidžiūnienė jau spėjusi nuskinti Septynis laurus už Savo kūrybą.

Su savo kūrybos išleis-tomis knygomis ir novelėmis ji įmynė galias pėdas lietuvių rašytojų tarpe.

Ji yra Lietuvių Žurnalis-tų Sąjungos pirmininkė ir Sąjungos organo ŽURNALIS-TAS redaktorė.

Savo politiniais ir kultū-riniais straipsniais plačiai reiškiasi išeivijos lietuvių spaudoje, kurie randa pozity-vius atsiliepimus ir Lietuvoje.

Be viso to dar yra Los Angeles Lietuvių Radijo pro-gramų redaktorė.

Žinau asmeniškai kiek darbo, ryžto ir pastangų rei-



V. Šeštokas, sveikinas laureatę R.K. Vidžiūnienę Radijo klubo vardu.

kia įdėti norint tinkamai pa-ruošti Šeštadienines radijo programas.

Todėl mes visi turėtume tik džiaugtis, kad R.K. Vi-džiūnienė prie tų visų kultū-rinių darbų dar suranda laiko ir savo kūrybai.

Šios paskutinės premi-juotos novelės PAŽADAS pristatymą atidarė korp. Neo-Lithuania Los Angeles sky-riaus pirmininkė Laima Tu-maitė, pakviesdama rašytoją Alę Rūtą padaryti novelės apžvalgą ir supažindinti su jos autore.

Alė Rūta savo žodyje vaizdžiai apibūdino R.K. Vi-džiūnienės asmenybę ir jos kūrybą išeivijoje ir Lietuvoje dar būnant 16 metų gimna-

zistukei.

Dvi šaunios neolituanės Daiva Čekanauskaitė ir Ra-munė Vitkienė vykusiu dia-logu paskaitė ištraukas iš laureatės knygos VIENO VAKARO MELANCHOLI-JA.

Toliau sekė premijos įteikimas, kurį atliko pirm. L. Tumaitė.

Visų dalyvių garsus plo-jimas patvirtino jos vertą ir užtarnautą autorę.

Žodžiu sveikino Radijo Valandėlės bendradarbių ir Žurnalistų Sąjungos vardu Vytautas Šeštokas.

Muzikė – kompozitorė Giedra Gudauskienė pasvei-kino muziką ir savo jaunys-tės praleistų dienų Lietuvoje vardu.

Trumpai jausmingai ir nuoširdžiai už viską padėko-jo šio renginio kaltininkė R.K. Vidžiūnienė.

Sekė vaišės ir pasižmo-nėjimas. Šis kultūringas po-būvis užsitęsė iki vėlyvo po-piečio.

Padėka priklauso neoli-tuanų padaliniui už vaišės ir gerai pravestą popietę.

Vytautas Šeštokas

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ



Neolituanės D. Čekanauskaitė ir R. Vitkienė skaito novelės ištrauką.

Girdėta iš Vilniaus

Balys Gaidžiūnas

Nauji Sovietijos išpuoliai prieš Lietuvą

Min. pirm. K. Prunskienė praėjusios savaitės viduryje, dėl susipainiojusių ekonominių reikalų su Sovietų Sąjungos min. pirm. Ryžkovo pretenzijomis į Lietuvos įmones, ir Lietuvą verčiant pasilikti Sovietijos 15-kos respublikų tarpe, vėl lankėsi Maskvoje.

Ši kartą ji tarėsi su Rusijos respublikos atsakingais pareigūnais. Tie pasitarimai kol kas tik tiek tedavė naudos, kad pakartotinai sužinota, jog Maskvai ir Leningradui labai reikalingas iš Lietuvos gaunamas maistas. Ir už tą maistą bus galima gauti kai kurių Lietuvai reikalingų žaliavų.

Matyt, kol eina tarp Gorbačiovo ir Jeltsino šokinėjantieji santykių pagerinimo reikalai, vengiama ką nors geresnio pažadėti tolimesnei atečiai. Ypač, kad pati Sovietų Sąjunga, kaip analizuoja Sovietijos specialistai, dideliais žingsniais eina į visišką suirute.

Kaip žinia, visi piktieji vabalai prieš mirtį būna ir pikti ir kandūs. To reikia tikėtis ir iš sovietinio vabalo – ir teisinės ir ekonominės blokados. Apie tai Lietuvoje plačiai kalbama ne tik tarp eilinių gyventojų, bet ir vyriausybės sluoksniuose.

K. Prunskienė derybų atpainiojimo reikalais paršė Sovietų Sąjungos prezidentui Gorbačioviui raštą klausdama, ar tai tik min. pirm. Ryžkovo toks staigus ir nedraugiškas užsiplėšimas prieš Lietuvą, o gal toks iš viso naujas posūkis į blogąją pusę? Atsakys ar neatsakys į tą raštą, bet iš tolimesnės laikysenos greit paaiškės.

• **AUKŠČIAUSIOS TARYBOS PIRM. V. LANDSBERGIO** kelionė Anglijoje laikoma labai pasisekusia. Jis, Anglijos min. pirm. Thatcher buvo priimtas, kaip Lietuvos prezidentas. Turėjo svarbius pokalbius su Anglijos vyriausybės ir opozicijos atstovais, kalbėjo Lordų rūmuose, ten jo garbei buvo suruošta vakarienė, tartasi su vietos lietuvių veikėjais, atsakinėta į laikraštininkų klausimus. Anglijoje yra galimybė įsteigti Lietuvos informacijos biurą.

Pats V. Landsbergis tą kelionę apibūdino, kaip daug vilties teikiančią, kad iš Anglijos galima tikėtis rimtos pagalbos.

Išvykdamas iš Anglijos jis min. pirmininkei Thatcher paliko du laiškus. Viena, kaip yra prašiusi pati Thatcher, jis apžvelgia Lietuvos ir Sovietų Sąjungos santykius paskutiniuoju metu, o antrame teiraujasi apie Lietuvos aukso likimą, kuris buvo apsaugai padėtas Anglijoje.

Pačių lietuvių žiniomis Anglijoje aukso buvo padėta, tuometinėmis kainomis, už 29 milijonų litų.

• **VISI TRYŠ BALTJOS KRAŠTŲ** užsienio reikalų ministrai, su reikalingais palydovais, jau yra Paryžiuje. Ar pasiseks jiems Helsinkio pasitarimuose laimėti narystės ar tik stebėtojo vietą, jokių geresnių žinių kol kas nėra. Tik Amerikos Bushas, gavęs žinią iš mūsų atstovo Washingtono St. Lozoraičio, kad dar prieš derybas Valstybės sekretorius J. Baker, susitiks su Baltijos valstybių užs. reikalų ministrais. Baltijos valstybių ministrai būsią Prancūzijos vyriausybės svečiai.

Helsinkio konferencijos posėdžius, į Paryžių suvažinę įvairūs pareigūnai, kurie nebus išleisti į pagrindinę posėdžių salę, galėsią per televiziją viską sekti specialiai skirtose salėse.

• **NORINTIEJI IŠ LIETUVOS** keliauti į JAV ar į kitus kraštus ir iš jų vėl grįžti į Lietuvą, susidurs su naujais piniginiiais sunkumais.

Pranešta, kad iki sausio 1 d. lėktuvų bilietus už rublius dar bus galima nusipirkti tik išvažiuojant. O grįžtant jau reikės mokėti tvirta valiuta. Po sausio 1 d., ir iš Sovietų S-gos išvažiuojant ir grįžtant, jau reikės mokėti tvirta valiuta.

Iš tokio patvarkymo galima suprasti, kad rublis daromas vis mažesnės ir mažesnės vertės pinigų. Tuo tarpu dolerio pinigine vertė, juodoje rinkoje kuri dabar sukosi tarp 18-25 rublių už vieną dolerį, dar labiau pakils.

• **VILNIUJE VYKO** mums skaudžiu vardu pasivadinusi konferencija – Ar mes tikrai reikalingi Lietuvai?

Tai iš Sovietijos, Lenkijos, Kaliningrado srities, Latvijos, Vengrijos ir kitų kraštų suvažiuosiu lietuvių noras pajudinti skaudų reikalą – labiau rūpintis lietuviams, esančiais už Lietuvos ribų.

Konferencijoje buvo girdėti rimtų priekaištų, kad jie jau kelintą kartą praranda Lietuvą ir dabar nori įsitikinti, ar jie tikrai Lietuvai nereikalingi.

Konferencijos dalyviai, po karštų svarstybių, lankė

Tautinės mažumos Lietuvoje...

(Atkelta iš 1 psl.)

negu kitur. Gražiai suplanuotas miestas, patogūs namai, graži gamta – miškas ir ežeras, geresnis parūpinimas maisto produktais ir vaistais. Tačiau kai Lietuva pakilo atgimimui, sąjunginė atominės energetikos ministerija nutraukė socialinės paskirties objektų statybos finansavimą, taip pat pagalbinės pramonės statybą. Todėl Sniečkus mieste nemažai bedarbių, ypač moterų. Trūksta darbo vietų. Dabar Lietuvos vyriausybei tenka savo lėšomis statyti vietinės pramonės objektus.

Į miesto savivaldybę išrinkti valdininkai kelia Sniečkus autonomijos idėją, arba reikalauja Sniečkų prijungti prie Latvijos Respublikos beveik visiškai rusifikuoto Daugavpilio rajono. Jie priitaria Lietuvos suverinitetui tik SSSR sudėtyje, nuteikinėja gyventojus prieš lietuvius. Demokratinės jėgos labai silpnos. Sniečkus ne tik politinę Lietuvos žaizda. Atominė elektrinė pastatyta Aukštaitijos nacionalinio parko pašonėje, prie gražaus ir didelio Drūkšių ežero kranto. Tai ir ekologinė žaizda. Grėšia Lietuvai atominė katastrofa. Elektrinė stovi žemės plutos tektoninio lūžio vietoje ir Lietuvos geomorfologinės platformos maitinimo požeminiu vandeniu vietoje. Čia gruntiniai ir paviršiniai vandenys migruoja gilyn ir maitina visos Lietuvos požeminius hidroresursus. Aušinant reaktorius pastoviai kyla Drūkšių ežero vandens temperatūra, nyksta vietinė ežero flora ir fauna, formuojasi ekologinė niša, kurios pasekmės sunku pramatyti. Per kaminus išmetami radionuklidai plačiai teršia aplinką. Gamtoje kaupiasi "Ceris 133" ir kiti nuklidai (radioaktyvios medžiagos).

Elektrinę statė daugiausia kareiviai. Tai kokios jų darbo kokybės galima tikėtis. Pastatų ir reaktorių patikimumas labai menkas. Jau dabar dažnos avarijos ir reaktorių stabdymai. Tokio tipo reaktoriai, kurie sumontuoti Sniečkuje, buvo ir Černobylyje. Niekur pasaulyje jie nebeestami, nes turi teigiamą energijos balansą. Dėl darbuotojų aplaidumo (kaip įvyko Černobylyje) reakcija gali tapti nebevaldoma. Statybos ir eksploatavimo atliekos siaubingai užteršti aplinkiniai miškai ir laukai. Radioaktyvios atliekos kaupiasi vietoje. Jų saugyba prastai įrengta, galimas nutekėjimas į aplinką.

Lietuvai atgavus pilną nepriklausomybę, būtinas skubus elektrinės modernizavimas arba net jos visiškai demontavimas.

Į Lietuvos tautinės mažumas labai daug įtakos turi komunistai. Savarankiška Lietuvos komunistų partija (LKP) nebėra reali politinė jėga, neturinti daugumos Aukščiausioje Taryboje (AT). Visiškai sumažėjo CK aparatas. Buvę partijos funkcionieriai, dažniausiai jauni, gabūs ir pilni iniciatyvos žmonės perėjo dirbti į komercines įstaigas, užsiima juridine, leidybine veikla. Visi turi aukštąjį išsilavinimą. Buvęs CK sekretorius S. Giedraitis, turintis didelę patirtį žemės ūkio valdyme, buvo atstumtas ir nuėjo pas Burokevičių (Maskvos KP). Dabartinė LKP grėsmės Lietuvos laisvės bylai nebeturi. Jaunosios komunistų kartos neslegia senųjų komunistų nusikaltimai, į partiją stojo daugiausia dėl karjeros ir privilegijų, širdimi buvo už Lietuvos nepriklausomybę. Senieji komunistai, jausdami nusikaltę perėjo į SSKP, pas Burokevičių, kur jie bent

šiuo metu jaučiasi saugūs. Neatliko ir nesiruošia atlikti atgailos. Tai tikri Lietuvos priešai ir gana pavojingi, kol sovietų armija Lietuvoje. Jų didelė žala yra ir tautinių mažumų kurstyme prieš Lietuvos valdžios pastangas išsilaivinti iš Sovietų sąjungos.

Naktinė partija (SSKP platformininkai) tai reali, agresyvi ir konservatyvi politinė jėga, remiama sovietinės armijos generolų, valdoma tiesiog iš Kremliaus. Šioje partijoje susibūrė Lietuvai nusikaltę žmonės, trumparegiai fanatikai ir tiesiog propagandos suklaidinti kitataučiai, daugiausia rusai ir šoviniškai nusiteikę lenkai. Lietuvių šioje partijoje nedaug ir jie pagalvotai pasodinti į vadovaujančius postus. Finansinė Kremliaus injekcija šiai partijai leidžia būti gyvybingais.

A. Brazauskas beveik visai apleido LKP pirmojo sekretoriaus pareigas, mažai besilanko CK rūmuose. Vicepremjero pareigose A. Brazauskas reiškiasi kaip realistas ir pakankamai kompetingas žmogus. Blokados metu buvo pagrindinis veiksmų koordinatorius, tačiau linkęs panikuoti, kas neigiamai veikė viskam pasiryžusią tautą. Dabar apie A. Brazausko veiklą vyriausybėje spauda mažai rašo. Jo reitingas yra gerokai nukritęs.

SAJŪDIS savo vaidmenį jau suvaidino. Pagrindiniai jo veikėjai išėjo valdžion ir jiems nebelieka laiko dirbti Sąjūdyje, o andrasis ešalonas neranda sau vietos šiame visuomeniniame judėjime. Sąjūdis turėjo virsti partija. Da lis Sąjūdžio žmonių susibūrė į Kovo 11 partiją, kuriai vadovauja V. Čepaitis. Tačiau jo autoritetas Lietuvoje nebuvo aukštas, o dabar dar labiau kritęs. Nebeveiklios tapo Sąjūdžio rėmimo grupės įstaigose ir gamyklose. Dabar Sąjūdžio Seime ir Taryboje daug nekompetingų žmonių. Tas dar labiau smugdo jo prestižą. Visuomenė Sąjūdžiu jau beveik nesidomi. Dar viena blogybė – Sąjūdis neskelbia savo pajamų ir išlaidų SALDO. Pasitaiko ir piktnaudžiavimų, o Sąjūdžio finansai – tai žmonių ir įstaigų, kooperatyvų suaukoti pinigai.

(Nukelta į 5 psl.)



APDRAUDOS reikais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIO** apdraudos įstaigą — 6028 Mayfield Road, Suite 10, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti (216) 442-6810.

įvairius valdžios pareigūnus, kuriems pridera tais reikalais rūpintis.

• **TARYBOS IR VALDŽIOS** pareigūnams priekaištaujama, kad jie daug laiko sugaišta nemažai dėmesio skiriant pašaliniais darbams. Turbūt dėl tos priežasties iš Žaliųjų partijos pasitraukė rašytoja Jasiukaitytė, o iš krikščionių demokratų partijos užsienio reikalų ministeris Saudargas.

• **LIETUVOS LAISVĖS** LYGA nebaigia kaltinimus tai vyriausybei, tai Tarybai. Kelis kartus reikalavo, kad K. Prunskienės vadovaujanti vyriausybė atsistatydintų. K. Prunskienė per Vilniaus radiją net du kartus aiškino, kad tokio atsistatydinimo nori Lietuvos priešai ir Lygai nedera to paties siekti. Tuo reikalu ji vėl buvo nuvykusi ir į Jurbarką aiškintis su ten esančiais protestuotojais.

Pastaruoju metu Lyga atsisuko prieš Tarybą, bet čia susilaukė daug protestuojančių, kurie Tarybą gynė. Gynėjų tarpe yra ir dail. V.K. Jonynas O Lietuvos populiarumo biūras praneša, kad K. Prunskienės ir V. Landsbergio populiarumas smarkiai pakylęs.

• **VYT. LANDSBERGIS**, grįžęs iš Anglijos buvo nuvykęs į Panevėžį susitikti su savo buvusiais rinkėjais ir aiškinti dabartinės Lietuvos bėdas. Susirinkusių buvo tiek daug, kad buvo pilna salė ir koridoriai. Klausimų buvo galybė V. Landsbergis į juos vykusiai atsakęs. Susirinkusieji skirstėsi patenkinti.



KŪRYBA IR MOKSLAS



Mano pažintis su dailininku

a.a. Antanu Rūkštele

Vladas Vijeikis

Su Antanu Rūkštele teko susipažinti prieš penkiasdešimt metų. O atsitiko taip. Vytauto Didžiojo muziejaus Etnografinis skyrius paskelbė rengiąs etnografinę ekspediciją į Lietuvos kaimą ir ieško tam tikslui darbuotojų. Aš, Meno Mokyklos mokinys labai susidomėjau tokiu darbu. Nuvykau į Vytauto D. Muziejų ir buvau priimtas Etnografinio skyriaus vedėjo pasikalbėjimui. Pasikalbėjus apie pusvalandį, vedėjas pareiškė, kad mane priima ir ekspedicija išvyksta už savaitės. Ir taip buvau priimtas be protekcijų, be kilmingų dėdžių užtarimo. Vėliau sužinojau, kad kalbėjausi su Antanu Rūkštele, kurį pažinojau iš jo paveikslų bei straipsnių spaudoje. Mūsų ekspediciją sudarė Klemensas Čerbulėnas (žymus etnografas, miręs) Jonas Vilutis, taip pat Meno mokyklos mokinys. Vėliau žymus dailininkas. (miręs). Fotografas, kurio vardo neprisimenu. Mūsų teritorija buvo Panevėžio ap.. Užduotis, piešti, fotografuoti, aprašinėti charakteringas sodybas, kad reikaliui atėjus galima būtų atstatyti, o dokumentalia medžiaga galėtų pasinaudoti Lietuvos etnografiją studijuojantieji. Antanas Rūkštelė retkarčiais apsilankydavo duoti nurodymų ir gal žvilgtelėti ar mes kartais per daug nesekiojame paskui kaimo gražu-

les. Visai nevaizdavo didelį viršininką, bet taip kreipė mus reikiama kryptimi, kad jautėmės nekokie tarnautojai, bet svarbaus projekto bendradarbiai. Kadangi buvau grynas miesčionis, tad ši ekspedicija man padėjo susipažinti su Lietuvos kaimu, kurį nuo to laiko labai pamilau. Ačiū Antanui.

Antanas Rūkštelė lietuvių etnografija ir liaudies menu pradėjo domėtis dar būdamas Meno mokykloje. Žymus lietuvių liaudies meno tyrinėtojas Paulius Galaunė, savo knygos "Lietuvių liaudies menas" 1929 m. įžangoje sako: "Tariame gilų padėkos žodį meno mokyklos mokiniui, A. Rūkštelei, sąžiningai ir kruopščiai atlikusiam piešinius". O tų piešinių labai daug. Vėliau Antanas parengia ir išleidžia savo knygą apie lietuvių liaudies meną.

Dabar Lietuvoje labai didžiuojamasi Etnografiniu Buities muziejumi prie Kauno (vertai) kur surinkta charakteringi kaimo pastatai iš įvairių Lietuvos vietovių. Bet niekur neminima, kad tokio muziejaus pradininkas buvo Antanas Rūkštelė. Lėšų stoka neleido šiam projektui išsivystyti. Bet daugelis turėtų prisiminti žemaitišką "numą" parodų aikštėje Kaune. Tai buvo pirmasis būsimą muziejaus pastatas atgabentas Antano Rūkštelės iniciatyva.

Antanas buvo tikras aukštaitijos sūnus. Ir savo būdu

ir santykiuose su kitais žmonėmis. Ką turėjo širdyje, tą pasakydavo tiesiai be diplomatiškų nuraitymų. Tokia buvo ir jo meninė kuryba. Apie tai reikėtų daugiau ir išsamiau pakalbėti.

Kai prisimenu Antano drobes, man visados akyse tie peizažai, kuriuose jis meistriškai mokėjo pavaizduoti saulės spindulius prasiveržiančius pro medžių lapus ir sudarant romantiškus šešėlius. Antanui nereikėjo prisiminti Lietuvos vaizdų. Jie buvo jo širdyje. Ir iš ten atspindėjo jo drobėse. Antanas nesivaikė madingų meninių srovių. Liko ištikimas tokiu pažiūrai, kad meno nereikia aiškinti. Jis turi pats kalbėti. Jis nesistengė išplaukti į "plačiuosius vandenius". Jam užteko Lietuvos. Ir ne didmiesčių elektriniai šviesuliai viliojo Antaną. Jis suko ten, kur švietė mažas lietuviško kaimo žiburėlis. Kur tyra lietuviška širdis plakė. Kur skambėjo modernizmo nesugadinta daina, plaukianti iš širdies.

Plačioji visuomenė mėgo Antano kūrybą ir puošė jo drobėmis savo namų sienas. Jo paveikslai buvo lyg langai į numylėtą tėvynę.

Antanas Rūkštelė gimė 1906 m. spalio 22 d. Degučių kaime, Zarasų ap. 1929 m. baigė Kauno Meno mokyklą. 1943 m. kaip meno istorikas baigė Vilniaus Universitetą. Nuo 1936 iki 1944 m. buvo Vytauto D. Muziejaus Etno-



A.A. Antanas Rūkštelė

A. Noraus nuotr.

grafinio skyriaus vedėju. Pasitraukęs į vakarus gyveno Australijoje, Chicagoje, Floridoje. Mirė 1990 m. spalio 6 d.

DRAMOS KONKURSAS

Los Angeles Dramos sambūris skelbia Dramos Konkursą kuriam skiriama dviejų tūkstančių dolerių premija. Veikalus (dramas, tragedijas, komedijas ir t.t.) prašome siųsti iki 1991 metų birželio mėnesio pirmos dienos šiuo adresu: Vincas Dovydaitis, 4741 Cromwell Ave, Los Angeles, California 90027.

Sąlygos konkursiniam veikalui yra šios:

- veikalas turi būti naujas ir niekur neskelbtas; parašytas rašomąja mašinėle, pageidaujama dvigubas tarpas tarp eilučių;
- pageidaujama trijų veiksmų dramos;
- veikalo trukmė – ne ilgiau kaip dvi su puse valandos;
- veikalas, dekoracijų ir pastatymo atžvilgiu, neturi būti sudėtingas. Pritaikytas paprasti scenai, kad keliaujant būtų galima lengvai pervežti dekoracijas;
- nedaugiau kaip devyni veikėjai.

Veikalą pasirašyti slapvardžiu, siunčiant veikalą kartu įdėti ir atskirą, užklijuotą voką su autoriaus pavarde, adresu ir telefono numeriu. Ant voko viršaus už-

rašyti slapvardį.

Premijuoto veikalo autorius, dalyvaudamas konkurse, suteikia Los Angeles Dramos sambūriui išskirtinę teisę, dviejų metų laikotarpiui, veikalą statyti sambūrio pasirinktu laiku ir pasirinktose vietose.

Nepremijuoti veikalai bus grąžinti autorių nurodytu adresu.

LIETUVA AMERIKOS TELEVIZIJOJE

Asmenys arba organizacijos gali užsisakyti spalvotą dviejų valandų filmą rodantį lietuvių pastangas atstatyti Lietuvos nepriklausomybę. Demonstracijos Bostone, Vilniuje, Maskvoje. Landsbergio ir Prunskienės interviu su amerikiečių reporteriais. Senatorių diskusijos su politbiuro atstovais. Busho ir Gorbačiovo pasisakymai Lietuvos atžvilgiu.

Pabaiga Lietuvos vaizdų, žodžio ir dainų montažas. Įrekorduota VHS video kasetėje. Meniškai paruošta, teigiamai ir plačiai aprašyta DRAUGE š.m. rugsėjo 28 d.. Kaina su persiuntimu \$35.00. Čekį su adresu siųsti: Feliksas Kontautas,

747 E. Broadway,
S. Boston, MA 02127.
Tel. (617) 268-5876

(42-45)

Skaitykit ir platinkit
DIRVA

Tautinės mažumos...

(Atkelta iš 4 psl.)

Kas liečia Sąjūdžio apibūdinimą, man atrodo, kad kolegos prof. Jonas ir dr. Jūratė Puniai per daug pesimiškai žiūri į jo ateitį. Gi už jo atliktus darbus skatinant vieningai siekti Nepriklausomybės, mes visi esame Sąjūdžiui be galo dėkingi, tad dabar dar gal nereikėtų jo visiškai nurašyti.

...

(Šiam straipsniui duomenis panaudojau iš pokalbių su prof. Jonu ir dr. Jūrate Puniais iš Kauno universiteto, už ką aš jiems esu dėkingas, nes manau, kad tautinių mažumų keliamų problemų užkulisiai Lietuvoje yra ir mums išsivijoje labai svarbūs atpažinti, kad geriau suprastume Lietuvos nepriklausomybės atstatymo vargus.).



Antanas Rūkštelė

Vandens nešėja

Karo viesulo atblokšta Vokietijon Č. Janušo šeima įsikūrė Wuerzburgo stovykloje. Čia, nors ir nedateklių ir stovyklinio – išvietintųjų – likimo aplinkoje, Veronika nepasiduoda desperacijai. Užmiršti tragiškąjį scenos – operos – teatro netekimą jinais jungiasi į stovyklos kultūrinį gyvenimą.

Muzikui Algirdui Kačanauskui 1945 m. birželio 24 diriguojant pirmąjį pasirodymą, jo suorganizuoto meno kolektyvo "Sietynas" dainininkių tarpe yra ir Veronika. Jinai jame dalyvauja iki kolektyvo persikėlimo į Kichheimą. Už dalyvavimą Sietyne, kuris savo dainomis garsino lietuvių dainos meną tarp svetimųjų ir palaikė tremtinių dvasią, likviduojantis kolektyvui atsiveikimo koncerto proga Veronikai Janušienei buvo įteikta padėkos lapas. Lapą pasirašė Tremtinių Tarybos Valdytojas inž. A. Novickis, Vykdomosios Tarybos vardu 1948 sausio 31 d.

Šalia tiesioginių pareigų šeimai ir visuomeninių darbų stovykloje Veronika būdavo prašoma dalyvauti komiteto susirinkimuose planuojant išvietintųjų stovyklos parengimus. To išdavoje sumano padaryti stovyklos gyventojams staigmeną.

Suradusi savo sumanymui pritarėjų ir pasikvietusi talkon ponias Gintautienę, Kardeliukienę, Narbutienę ir Ščepavičienę organizuoja Vaikų Teatrą.

Be jokių garsinimų – tytomis vyksta repeticijos. Su vaikučiais eina miškan, kur moko plastikos, šokių ir taip ruošiasi spektakliui.

Paruošia ir drabužių eskyzus, kuriais nori aprengti vaidintojus, o dekoracijoms daryti ir jas piešti paprašo stovykloje gyvenančius dailininkus V. Dobužinskį, P. Osmolskį, Vl. Vijeikį ir savo vyrą.

Suprantama, kad stovyklos sąlygos tokiems darbams nepalankios. Trūksta medžiagų kostiumams, drobės dekoracijoms, bet surandama išeitis: dekoracijos piešiamos ant kariškų antklodžių, organizuojama įmanoma pagelba iš UNRRA sandėlių ir privačių asmenų.

Ir štai staigmena įvyksta 1945 liepos 18 d. Vaidinama Reginos Kardeliukienės parašyta pasaka "Karalaitės likimas".

Spektaklis suteikė didelio džiaugsmo ne tik mažiesiems žiūrovams, bet net suaugusiems. Teko spektaklį pakartoti.

Su šiuo Vaikų teatro pirmuoju pasirodymu Veronika Janušienė suteikė stovyklos kultūriniam gyvenimui ir vaikų auklėjimui reikšmingą įnašą.

Nuo tos dienos V. Janu-



Scena iš pasakos "Geroji širdis", jūros dugne ... Režisavo Veronika Janušienė. Dekoracijos Česlovo Janušo.

Veronikos Janušienės atminimui

(2)

šienė perėmė Vaikų teatro vadovybę ir su R. Kardeliukiene ruošė naujus vaidinimus. Sekė įscenizuotos pasakos ar vaizdeliai: **NAŠ-LAIČIAI** 1 v. vaizdelis iš 1940 metų. **JIS LAISVAS** 3 v. vaizdelis. **VARGO MOKYKLA** – montažas. **KALĖDŲ SENELIS** vaizdelis. **MARGUČIAI** vaizdelis. **TAI BUVO SAPNAS** 2 v. vaizdelis su prologu.

Per pirmuosius teatro metus buvo duota 8 spektakliai.

Metinių proga, 1946 liepos 18 d. įvyko Vaikų Teatro sukaktuvinis minėjimas ir spektaklis. Vaidinta R. Kardeliukienės 3 v. pasaka "Karalaitė Undinė". Programoje atžymėta, kad pastatymas ir režisūra V. Janušienės, dekoracijos dail. Č. Janušo ir muzikinės dalies vadovas Rytas Babickas. Vaidinime buvo užimti 38 vaikai.

Iki Wuerzburgo stovyklos likvidavimo (1948 sausio mėn.) ir lietuvių perkėlimo į kitas stovyklas Vaikų Teatras suvaidino pasakas: **STEBŪKLINGA DŪDELĖ**, **GEROJI ŠIRDIS**, **BROLIŲ IEŠKOTOJA** ir **LAISVĖS RYTAS** 2 v. vaizdelis.

1946 birželio 30 d. įvykusiame lietuvių ir latvių "Inter-Camp Theatrical Finals" Vaikų teatras suvaidino

veikalą "Drugeliai". Šokius tam pasirodymui paruošė V. Janušienė ir J. Landsbergienė. Drugelių ir Voro kostiumus sukūrė dail. V. Dobužinskis. Pianinu lydėjo G. Babickaitė.

1946 rugsėjo 8 d. ruoštoje Dainų Šventėje Wuerzburgo stovykloje dalyvavo ir Vaikų teatras su dieniniu spektakliu.

Vaikų Teatro muzikinės dalies vadovas ir akomponiatorius buvo Rytas Babickas prisidėjęs su orkestrėliu prie teatro pasisekimo.

Atsiliepmų spaudoje apie V. Janušienės vadovaujamą Vaikų Teatrą buvo nemažai.

Buvo pradėta ruošti Alės Rūtos 8 v. rimuotas vaidinimas vaikams "Žąsų ir lapė" bet dėl stovyklos likvidavimo neįvyko.

YWCA –YMCA ir UNRRA vadovybių Vaikų Teatras buvo apdovanotas pažymėjimais ir kitokiomis gerybėmis, kaip papildomu maisto daviniu, šokoladu ir kt.

Ne vien su Vaikų Teatru Veronika Janušienė dirbo. Mielai padėdavo ir kitiems jos pagalbos ar patarimų reikalingiems. Savo talentų neslėpė, bet jais dalinosi mokydama plastikos ar šokių ar paruošdama skautus pasirodymams, laužams.

Vitalis Žukauskas

Atvykus Amerikon ir pradėjus nelengvą įsikūrimo procedūrą Veronika Janušienė dėl svietimos aplinkos, dėl nutolimo nuo Lietuvos (Vokietijoje tremtiniais vis dar žybciojo kažkokia namo sugrįžimo viltis) daugiau ar mažiau tolo nuo bet kokio visuomeninio ar meninio darbo.

Kasdieninės pareigos fabriko triukšme ir neįprastas, nelengvas darbas ir scenos ilgesys, kuriai buvo tiek daug paaukota, neįtikino jos prisidėti prie egzistuojančių chorų nors ir buvo ne kartą kviečiama.

Bet kokia viltis kada nors jungtis į operą blėso, dvasinis menininkės stovis menkėjo ir darbininkės padėtis slėgė.

Norėdama likti ištikima savo operos choro artistės pašaukimui lyg ir padaro sau įžadą, kad netekus Valstybinės operos aplinkos ir išvykus iš Europos – niekad ir niekur nebedainuoti. Tai buvo josios lyg ir atsiveikimo finalas su scenine profesija.

Net ir šeimos nariams ir anūkams liko nesuprantama kodėl nei chore, nei uždaraj kompanijoje nebedainuoja.

Pilkųjų gyvenimo dienų paguoda ir išvermės šaltiniu buvo josios šeima: dail. Č. Janušo profesinis pasiseki-

mas darbovietėje bei gausumas parodų įvairiose vietovės ir darbų įvertinimas ne tik savųjų bet ir svetimtaučių tarpe.

O josios džiaugsmas – sūnaus Sauliaus sėkmė visame kame ir jo šeima su 4 anūkais, kuriais Veronika didžiavosi, mylėjo ir nors sunkiai sirgdama su šypsniu lūpose ir džiugesiu kartodavo – mano Saulius, mano anūkai... Visi jai buvo brangūs, mieli ir mylimi.

Jos atsiskyrimas su šeima ir ją pažinojusiems nebuvo netikėtas. Jinai jau ilgesnis laikas buvo vėžio ligos varginama ir reikalinga ypatingos, pasiaukojančios jai priežiūros, kuri buvo parūpinta.

Paliko šviesi Veronikos Janušienės atmintis, kaip Lietuvos Valstybinės Operos pradininkės – pirmosios Traviatos dalyvės ir iškilios Operos choro artistės – menininkės įnašas į mūsų kultūrinį – meninį gyvenimą.

PAKLaida ...

Dirvoje Nr. 43, Ed. Klimo straipsnyje "Nauja Lietuvos laisvės forumo pradžia?", 4 psl. antroje skiltyje 9 eilutėje iš viršaus, atspausdint "Taip pat būtų buvę geriau, jei ir **BALFAS** ir **VLIKas** turėtų ...".

Turėjo būti: "... jei ir **BAFL** ir **VLIKas** turėtų ..."

Atsiprašome dėl korektūros klaidos.

PARAMA DIRVAI

Atnaujindami prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

J. Janavičius, Cleveland	15.00
M. Petraitis, Inverness	5.00
J. Vidūnas, Auburn	10.00
I. Medziukas, Los Angeles	10.00
S. Dalius, Hamilton	25.00
A. B. Venskai, Paryžius	100.00
B. Klovas, Beverly Shores	25.00
S. Mažulis, Wildwood	10.00
J. Kavaliūnas, New Smyrna	10.00
A. Milaknis, Santa Monica	100.00
R. Mačionis, Southgate	5.00
A. Rimienė, Chicago	75.00
Dr. A. Kisieliū, Sidney	35.00
LB Cape Cod apylinkė	50.00
J. Vanagaičio šaulių kuopa	25.00
A. Blazevičius, Milford	15.00
A. Zaprackas, Bloomfield	8.00
J. Velička, Cleveland	10.00
O. Martinkienė, Stickney	10.00
B. Aras, Los Angeles	25.00
P. Kuras, Waterbury	5.00
R. Degutienė, Richmond Hts.	25.00
L. Kubilius, Hamilton	5.00
Z. Vyšniauskienė, Malvern	10.00
J. Vengris, Osterville	40.00
Č. Janušas, New York	30.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

• **VYTAUTAS GIRD-VAINIS**, Chicagoje, atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.

• **JONAS LAUCE**, Ester Park, Co., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.



"Gerosios širdies" vaidintojai ...



Išėivijos spaudos rūpesčiai (2)

Knygų leidimo saulėleidyje

Antanas Dundzila

Pirmoje šio straipsnio dalyje svarstėme išėivijos lietuviškų knygų leidimo rūpestį. Krintant tiražams, išėivija artėja prie ribos, kai knygų leidimas pasidarys neįmanomas. Taip pat bandėme daryti labai paprastus, apytikrius, lyginamuosius skaičiavimus. Nustatėme, kad, imant dėmesin kritiškai mažą (300 egz.) knygos tiražą išėivijoje, leidėjai tikisi knygą parduoti tik vienam ar dviem asmenims iš šimto išėivių; tuo pačiu Lietuvoje jau dideliu (30,000 egz.) tiražu išleidžiama knyga irgi tenka (labai panašiai kaip išėivijoje!!!) tik dviem skaitytojams... Iš šito skaičiavimo padarėme išvadą, kad išėivijoje trūksta ne knygos pirkėjų, bet iš vis lietuvių.

Šiame numeryje svarstysime knygos platinimo reikalingą išėivijoje.

.....

Visai neseniai su džiaugsmu spaudoje skaitėme apie dideles išėivijos knygų siuntas į Lietuvą. Puiku! Tačiau yra ir "juodoji" to įvykio pusė: tos knygos gulėjo sandėliuose neparduotos... Mūsų svarstomos temos apimtyje šis faktas džiaugsmo ašarų išspausti negali, nors, drastiškai pasikeitus aplinkybėms Lietuvoje, išėiviją gal ir papuošia knygų herojaus aureole.

Pats lietuviškas knygas daugiau ar mažiau pirkdamas (ir skaitydamas) ir šiaip, turėjęs reikalų su leidėjais bei leidyklomis, darysiu tokį teigimą: išėivijos knygų rinka dažnai ypač skurdo nuo blogo, visai nesuorganizuoto, neatsakomai vedamo knygų platinimo. Parašydavome, atspausdindavome, išleisdavome. Tačiau – pripažinkime – su tokiu pačiu dėmesiu, kurio reikia tinkamam spaudos darbui atlikti, išleis-

tų knygų neplatindavome.

Pakalbėkime, kaip bažnyčioje, palyginimais. Įsivaizduokime, kad atspausdinamas laikraštis, bet nesirūpinama jo ekspedicija: kelis egzempliorius atžagaria ranka leidėjas desėtkui žmonių išsiunčia, tiksliai nežino kam išsiunčia, neveda atskaitomybės; dažnai nesinaudoja paštu bet įduoda į kitus miestus po keletą egzempliorių nuvežti "per žmones"; neturi prenumeratorių bei skelbimų pirkėjų tinklo, o pats laikraštis išėina nereguliariai. Visas šis darbas vykdomas garsiai skelbiamoje "aukos dvasioje" ir "taupant pinigus"... Ar šitaip tvarkoma DIRVA būtų gyvavusi 75 metus?

Knygų platinimas yra elementarus, komerciniu patarnavimu paremtas uždavinys. Skaitytojų rinką reikia informuoti apie naujus leidinius. Rinką reikia puoselėti ir ugdyti. Skaitytojų užsakyamus reikia neatidėliojant ir tinkamai išpildyti. Galu gale reikia mesti iš galvos išėiviją ilgus dešimtmečius nuodijusią "aukos darbo dvasią", kurios sąskaiton sandėliuose susikrovė bent dalis tų neišparduotų knygų.

Išėivijos knygų leidime yra įsisukus ir savotiška mecenatų korupcija. Individai, organizacijos, fondai kartais finansuoja tokius leidinius, kurie nei didesnės reikšmės nei svarbos neturi, mūsų knygų rinkai yra neįdomūs. Ši teigimą galima geriau pailiustruoti su antiteze:

Pagalvokime apie tokius leidinius kaip Lietuvių Enciklopedija, "Mūsų Lietuva", Krėvės "Raštai", "Lietuvos bažnyčios", Šapokos "Lietuvos istorija" ir kt. Čia leidėjai (J. Kapočius, Amerikos Lietuvių Bibliotekos Leidykla, Vydūno Vardo Šalpos Fondas) talentingai suprato

šių leidinių vertę ir lietuvių visuomenės polėkius ir, to pasėkoje, šių leidinių laidos yra visiškai ar beveik visiškai išparduotos. Taip pat esame turėję leidinių, kurie, iš anksto tinkamai skelbiami ir energingai platinami, buvo kelių mėnesių bėgyje išparduoti.

Šio svarstymo esmėje glūdi teigimas, kad, galvojant apie rankraščio išleidimą, reikia pažinti rinką, reikia daryti griežtą antranką. Neužtenka, kad rankraštis buvo paruoštas "aukos dvasioje", jį "reikia išleisti", kad "medžiaga nežūtų". (Rankraščių saugojimu turėtų rūpintis įvairūs rankraštynei ir archyvai). Fondų bei mecenatų knygų leidimui parūpinti pinigai ne visada krinta į gerą dirvą, geram rankraščiui. Bet kokią knygą gali išsileisti ir kelis tūkstančius turintis bet koks individas. Mūsų leidyklos daugumoje yra visuomeninės organizacijos. Jų leidžiamiesiems leidiniams reikia kritiškos atrankos, kritiškos atskaitomybės.

Vienas būdas tokiai kritiškai atrankai būtų ryškesnis komercinis pagrindas sprendimams. Jeigu leidinio sąmata yra \$6,000, jei leidžiama 300 egzempliorių, tai leidinio rinkos kaina turi būti apie \$20.00 / egz.

Čia daug kas šauks: "Tiek mūsų žmonės nemokės!" Į tai atsakau: "O kodėl mūsų žmonės panašaus leidinio neperka net už \$7.00?.. Kiek mūsų žmonės sumoka už anglišką knygą?.. Kodėl lietuviška knyga turi būti tris kart pigesnė už anglišką knygą?.. Pagaliau, argi lietuviškos dešros parsiduoda tris kart pigiau už amerikietiškas dešras?.."

Antras šio būdo variantas būtų taikytinas ypač fondams, bet galėtų tikti ir leidi-

nių didesniems mecenatams. Fondai ir mecenatai, duodami leidykloms pinigus, turėtų iš leidyklų arba pareikalauti tam tikro skaičiaus egzempliorių savo reikalams (sakykime 100 – 150 egzempliorių, tuo būdu pakeliant tiražą nuo 300 iki 400 egz.) arba, pagal iš anksto įteiktą sąrašą, nurodytiems asmenims. Ekonomija čia labai paprasta: fondų ir mecenatų pinigai nebūtų "paleisti vėjams", bet už juos būtų duodama garantija tam tikrai knygų rinkai. Tai skatintų leidyklų atsakomines atskaitomybę, o fondams ir rėmėjams – didesnę dėmesį finansuojamiems reikalams. Tai skatintų ir leidyklos – fondo / mecenato derybas, o ne tik tautosaka kvepiantį pinigų ubagavimą – kaip atlaiduose, žadant atkalbėti poterių (bekraunant knygas į sandėlį).

Turime tačiau ir gražių knygos platinimo pavyzdžių, talentingai pritaikytų šiems laikams, šių dienų rinkai. Nežinau, kaip energingai ir efektingai šiuo metu veikia prieš kelis dešimtmečius prie DRAUGO įsteigtas Lietuviškos Knygos Klubas, bet štai, kiek jaunesnis Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas operuoja taip: nariai kas met susimoka po \$25, už

VIRŠUJE: Dalis 47-tojo Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Seimo dalyvių po uždaromojo posėdžio. Seimas įvyko 1990 m. lapkričio 2-4 d.d. Clevelande. Pirmoje eilėje iš kairės: V. Povilionis, O. Jokūbaitienė, J. Jurkūnas, T. Blinstrubas, P. Narutis, dr. E. Armanienė, dr. K. Bobelis, N. Ambrazaitytė, dr. D. Krivickas, V. Jokūbaitis, V. Bražėnas, J. Čikotienė, A. Mažeika, D. Bobelienė, J. Budrienė, dr. E. Klumbys. B. Čikoto nuotr.

kuriuos gauna bent vieną leidinį, o skirtumą tarp leidinio kainos ir tų įmokėtų \$25.00 gali nusirašyti kaip auką nuo valstybinių mokesčių. Tik pagalvokite: leidykla iš anksto susitelkia šią tokį kapitalą leidiniui, turi garantuotą rinką, yra suprastinus sąskaitybą. Čia jau kita tema, bet ši leidykla taip pat kruopščiai pasirūpina, kad spaudos darbas būtų atliktas ir puošniai ir be priekaištų. Gauti iš taip tvarkomos leidyklos knygą (arba kad ir raginimą susimokėti metinį mokesčių) lietuviškame gyvenime yra tik syki metuose, retai išgyvenama šventė. Tai teigiu su pasigėrėjimu ir didele pagarba leidyklos darbuotojams.

(bus daugiau)

Skaitykit ir platinkit
DIRVA



PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE
FUNERAL HOME

Marquette Funeral Home
2533 West 71st Street
Chicago, Illinois 60629
1-(312)-476-2345

Hills Funeral Home
10201 South Roberts Road
Palos Hills, Illinois 60465
708-430-4455

Visus laidotuvių namus galite pasiekti
skambindami 1-(312)-476-2345

ANTHONY B. PETKUS
DONALD A. PETKUS

Petkus Funeral Home
1410 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-863-2108

Petkus-Butkus Funeral Home
1446 South 50th Avenue
Cicero, Illinois 60650
708-652-1003

DONALD M. PETKUS
LAWRENCE C. GASUNAS

Jaunimo Centro moterų klubas minėjo dešimtmetį

Prie Chicagos jaunimo centro valdybos veikia darbuotojų bitelių moterų būrelis, pasivadinęs JAUNIMO CENTRO MOTERŲ KЛУBU, š.m. spalio 26 d. paminėjo savo veiklos dešimtmetį.

Vakaronė įvyko įprasta tvarka. Atidarė ilgametę klubo pirmininkė ir Jaunimo centro direktorė bei valdybos pirmininkė Salomėja Endrijonienė. Pasveikinusi susirinkusius ir pasidžiaugusi dalyvių ne taip jau dideliu skaičiumi, bet jų išverme remti išeivijos pastangas lietuvių bei išlaikyti, pakvietė pirmąją J.C. valdybos pirm. Ireną Kriaučeliūnienę tarti žodį.

Irena Kriaučeliūnienė pasveikino klubo narses, ištvėrimingai padedančias išlaikyti Jaunimo centrą, atliekant jam pavestą paskirtį. Moterų klubo idėją pasiūlė Marytė Saliklienė, ir dabar aktyvi klubo vadovybės narė. Pradžioje nė viena nenorėjo priimti pirmininkės pareigų ir tik po poros pasitarimų pavyko įkalbėti dabartinę pirm. S. Endrijonienę. Irena Kriaučeliūnienė pasidžiaugė našia moterų klubo veikla ir realia pagalba bei talka Jaunimo centrui.

Salomėja Endrijonienė žvilgtelėjo į klubo dešimties veiklą ir suminėjo daugelį darbų, darbėlių ir tiesiog neįtikėtiną 39.858 dol. paramą Jaunimo centrui. Įsteigė

krautuvėlę, kuriai prekių dalį dovanojo pačios klubo narės, kiti atnešė į komisą. Taip krautuvėlė augo, plėtėsi ir tebeveikia šiandien. Ir ko joje nėra! Pradedant lipinukais, medžio drožiniais, keramika, skulptūros, lietuviškų raštų audiniais, gintarais ir daugeliu kitų daiktų ir daiktėlių, užimančių du didelius kambarius. Krautuvėlę tvarko ir atskaitomybę veda pasiaukojusios klubo narės be jokio atlyginimo. Pagarba joms!

Moterų klubas talkina įvairiems renginiams, vakaronėms. Poezijos dienų rengėjai rūpinasi programa, o moterų klubas ruošia vaises ir atlieka kitus su renginiais susijusius darbus. Klubas ruošia ir kitiems talkina knygų sutiktuves, pranešimus, paskaitas, parodas, video filmų rodymą. 1983 m. išleido Marijos Macevičienės redaguotą lietuviškų valgių receptų knygą – Mūsų virimo paslaptys. Čia redaktorei talkino dail. Vladas Vijeikis, Burokienė, Daugirdienė ir kt. Knygos laida išsibaigusi, reikia leisti papildytą laidą.

Pirm. Salomėja Endrijonienė savo pranešime prisiminė amžinybės iškeliavusias klubo narses, o susirinkusieji jų atminimą pagerbė susikaupimu.

Šią vakaronę – Moterų klubo dešimtmečio minėjimą papildė Žilevičius, parodęs

keletą vaizdajuosčių iš Lietuvos gyvenimo. Naujasis Moterų klubo išgytas filmoms rodyti aparatas (kainavo 3000 dol.), veikė puikiai ir gerai nuteikė dalyvius.

UŽSKLANDAI

Tai tik keli stambesni moterų klubo darbeliai, atliekami poros tuzinų pasišventusių moterų, kurios savo sumanumu ir talka palengvina Jaunimo centrui išsilaikyti. Pažymėtinas klubo ryžtas kiekvienais metais už du mėnesius apmokėti Centro apsaugos išlaidas.

Teisingai pirmininkė pastebėjo, kad atrodo nedideli darbeliai, kaip maisto ir kavos paruošimas, reikalauja ir laiko ir rūpestingo pasiimtų pareigų atlikimo. Kas sušaučiauos kiek pirštų kruvinai nutarkuota, ruošiant kepti kugelių, spurgas ir kitus patiekalus.

Ir vėl grįžtame prie puikaus lietuviško papročio – talkos, kurios pagalba buvo ir tebėra atliekami lietuvių išlaikymo, švietimo ir kultūriniai darbai, darbeliai. Talkos vaisių neįmanoma apskaičiuoti, nes žmonių pasiaukojimas ir savo žinių bei sugebėjimų atidavimas savo tautai ir tautinei kultūrai, ne-

galima įvertinti ir tenka pasitenkinti kuklia padėka.

Jaunimo centro moterų klubo valdybą šiuo metu sudaro: Jaunimo centro ir moterų klubo pirm. Salomėja Endrijonienė, vicepirm. ir renginių vadovė Marija Saliklienė, sekretorė Stasė Burokienė, išdininė Janina Daurorienė, informacijai Aleksandra Likanderienė.

Klubas turi veiklos albumą, kurį tvarkyti pradėjo E. Motušienė, perėmė M. Macevičienė, o dabar – Kikilienė.

Tikrai, tos moterys yra labai nuostabios ir sumanios gerų darbų vykdytojos. Moterys, išsilaisvinusios iš vyrų "vergijos", rodo nepaprastą aktyvumą, net vadovaudamos išeivijos lietuvių kultūros centrums, pav.: Jaunimo centrą tvarko S. Endrijonienė, Lietuvių tautiniuose namuose šeimininkauja Matilda Marcinkienė, Soc. reikalus ir Seklyčią tvarko Birutė Jasaitienė, o Balzeko lietuvių kultūros muziejų ir Lemonto lietuvių centrą, gal netiesiogiai, tvarko taip pat moterys. Be moterų darbėlių rankų ir sumanumo, lietuviška veikla būtų daug skurdesnė. Padėka ne tik moterų klubui, bet ir visoms darbščiosioms moterims.

A. Juodvalkis

pelnu paremti Lietuvos našlaičiai. Vėliau tuo pačiu tikslu buvo renkami žaislai ir rūbai, kurie persiūti į Lietuvą.

LIETUVIŠKI VALGIAI TELEVIZIJOJE

Televizijos antrasis kanalas du kartus pateikė informaciją apie lietuviškus valgius ir jų gaminimą. Tai atliko Jeff Smith savo programoje, kurioje supažindinama su įvairiais valgiais. Lietuvių valgiams skirtose programose gana plačiai supažindinta su lietuvių tauta, jos istorija ir dabartinėmis pastangomis atstatyti savo valstybingumą.

"ŠURUM-BŪRUM" IR DIDŽIOJI LOTERIJA

So. Bostono Lietuvių Piliečių d-ją yra didžiausia lietuvių organizacija visoje apylinkėje. Kasmet ji ruošia tradicinį "Šurum-būrum", kuris sutraukia daug d-jos narių ir svečių. Šiemet toks renginys įvyko spalio 28 d. Jo susidomėjime centre buvo didžioji loterija, kurios parduota 231 bilietas po 100 dol.. Traukimo keliu stambieji laimėtojai teko: 1. Arvydui Klimui iš Oxford 10,000 dol., 2. Petrui Kupriui iš Belmont 2,500 dol., 3. Feliksui Kontautui iš So. Bostono 1,000 dol., 4. Dariui Subačiui iš Beverley 500 dol.. Į parengimą atsilankė senatorius Kerry, kuris kreipėsi į susirinkusius, iškeldamas savo atliktus darbus ir palankumą Lietuvai, o taip pat prašydamas paramos rinkimuose. Algio Skabeikio vadovaujama d-jos valdyba rodo daug gražios iniciatyvos, tvarkant draugijos reikalus.

"SODAUTO VAKARONĖ"

Gruodžio 1 d. 7 val. 30 min. vakaro So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje Bostono lietuvių etnografinis ansamblis ruošia vakaronę, kurio programą atliks pats ansamblis. Į programą įeina dalis tų dainų, kurios buvo paruoštos Lietuvai, kai ją šią vasarą ruošėsi ansamblis aplankyti.

„LAISVĖS VARPAS“

Vienintelė lietuvių greito viešo susižinėjimo priemonė Bostono ir apylinkės lietuviams yra Laisvės Varpo lietuvių radijo programa, perduodama lietuvių ir anglų kalba kiekvieną sekmadienį 9:00–10:00 val. ryto iš radijo stoties WCAW – FM 98. Jos vedėju yra Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402, telefonas: (508) 586-7209. Programos metu skubiais reikalais skambinti į radijo stotį telefonu: (508) 587-9898. Žinias galima perduoti Faxu, skambinant telefonu: (508) 586-7209. Tuo tarpu telefonas ir Fax yra toje pačioje telefono linijoje, tad dėl žinių perdavimo Faxu reikia pirma paskambinti telefonu, prašant, kad būtų įjungtas Fax.

BOSTONO LIETUVIAI

Petras Viščinis

ATVYKSTA TEATRAS

Pasekmėje VIII-tojo teatro festivalio Chicagoje, į Bostoną atvyksta Kosto Ostrausko "Šaltkalvis". Vaidinimas įvyks š.m. gruodžio mėn. 9 d., 3 val. p.p. South Bostono Lietuvių Piliečių klubo salėje.

Trumpa Ostrausko pjesė yra režisuota Klaipėdos dramos teatro režisoriaus Juozo Ivanausko. Veikalą išpildo aktorius Vytautas Juodka, kuris ilgą laiką dirbo Henriko Kačinsko dramos studijoje Bostone ir yra vaidinęs pagrindines roles Chicago lietuvių scenoje, ir Laima Šulaitytė, kuri yra baigusi dramos studijas Illinois universitete ir dirba Chicago teatro ruose, radijo stotyse ir televizijos programose.

"Šaltkalvis" pavaizduoja Vinco Kudirkos gyvenimo etapą. Tai reta proga pamatyti veikalą vieno iš mūsų iškiliausių dramaturgų ir jo atliekančius aktorius Amerikoje.

Šis spektaklis yra koordinuojamas su Tautodailės Instituto rankdarbių muge ir South Boston Piliečių klubo metiniais rinkimais. Paroda vyksta nuo 12 iki 6 val. Rinkimai nuo 12 iki 4 val.

Vaidinimą remia JAV

LB Kultūros Taryba. Rengėjai yra LB Bostono Apylinkės valdyba.

LAISVĖS VARPO DOVANŲ LAIMĖTOJAI

Spalio 28 d. baigtas Laisvės Varpo piniginių vajuš So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos surengtame metiniame "Šurum-būrum" traukimo keliu paskirstant to vajuš dalyviams suorganizuotas keturias vertingas dovanas. Pirmąją dovaną – So. Bostono Savings Banko \$ 150.00 laimėjo Aldona Andriušienė iš Dorchesterio. Antrąją dovaną Lietuvių federalinės kredito unijos Taupos \$ 100.00 laimėjo Viktoras Kamaitis iš Sutton. Trečiąją dovaną Astro TV parduotuvės \$ 75.00 laimėjo Martynas Dapkus iš So. Bostono ir Baltic Tours savininkų Mitkų paaugotus gintarinius karolius laimėjo adv. William Pribušauskas iš Brocktono.

SĖKMINGAS KAUKIŲ BALIUS

Lietuvos našlaičiams padėti Bostone sudarytas komitetas, kuris spalio 27 d. So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos salėje suruošė kaukių balių. Susirinko daug Bostono ir apylinkės lietuvių sau įvairiomis kaukėmis. Renginyje nuotaika buvo smagi, o jo



DVI KELIONĖS Į LIETUVĄ PER RYGĄ IŠ BOSTONO ir NEW YORKO
– lėktuvo kainos ten ir atgal.

\$801.00 PER KOPENHAGĄ:

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 30 dienų prieš išskridimą;
Kelionės ilgis: mažiausiai 7 dienos, ilgiausiai 21 diena.

\$855.00 PER HELSINKI:

Sąlygos: Oro bilieto pirkimas 21 dieną prieš išskrendant;
Kelionės ilgis: mažiausiai 7 dienos, iki 90 dienų.

Šiais skrydžiais gali pasinaudoti asmenys vykstant į Lietuvą su iškvičiamais ir tie, kurie nori keliauti privačiai.

ŠV. KALĖDOS IR NAUJI METAI LIETUVOJE:

\$1,599.00 14 DIENŲ KELIONĖ #1225
gruodžio 22 d. iki sausio 4, 1991:
11 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje.
Finnair linija per Rygą.

NAUJI METAI LIETUVOJE:

\$1,499.00 14 DIENŲ KELIONĖ #1280
gruodžio 29 d. iki sausio 11, 1991:
11 naktų Vilniuje, 1 naktis Helsinkyje.
Finnair linija per Rygą.

Smulkesnėms informacijoms ir lankstinukams kreipkitės į

BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newton, MA, 02164
Tel. 617 965 - 8080 Fax 617 332 - 7781

PHILADELPHIA

GAUTA PARAMA LIETUVIŲ VEIKLAI

Šios vasaros pabaigoje Philadelphia lietuvius pasiekė nepaprastai maloni žinia, kad į Lietuvį Namus Philadelphiaje atvežti du pianinai. Kawai pianinas į Kultūros Centrą ir Kawai fortepijonas į Čiurlionio salę. Už tai, kad šie pianinai praturtina Lietuvį Namus, už tai, kad metų metais galėsime gėrėtis jų gražiu skambėjimu, esame dėkingi Teresei Gečienei, kuri įdėjo daug pastangų, kad būtų gauta 10.000 dolerių finansinė parama Philadelphia lietuvių veiklai.

Kiekvienais metais per LB Philadelphia Apylinkės valdybos suruoštus Vasario 16-osios minėjimus, laike priėmimų Kultūros Centre, Teresė Gečienė stengdavosi užmegzti kuo glaudesnius ryšius su pakviestais žymiais asmenimis, ar organizacijų atstovais. Šiuose priėmimuose dalyvaudavo Gerard A Kosiowski, Pennsylvanijos Asemblėjos narys, atstovaujantis rajoną, kuriame yra Lietuvį Namai.

Teresė Gečienė daug kartų, kaip tuometinė LB Philadelphia apylinkės valdybos pirmininkė, kalbėjo su G.A. Kosinski šiuo reikalu. Ir kiek vėliau jos rūpesčiu, buvo pateiktas raštiškas prašymas dėl finansinės paramos. Į prašymą buvo atsižvelgta teigiamai ir paskirta 10.000 dolerių finansinė parama.

Kai buvo pranešta, kad gauti šie pinigai, LB apylinkės valdyba nutarė šią sumą panaudoti, nuperkant du naujus pianinus Lietuvį Namams. Teresei Gečienei vadovaujant buvo sudaryta komisija pianinams išrinkti ir nupirkti, į kurią įėjo Vytautas Matonis, George Akerly ir Raimonda Rukšienė. Tokiu būdu, liepos mėnesį pianinai buvo nupirkti.

Turint šiuos du gerus instrumentus, mums atsiveria naujos galimybės, ruošiant koncertus bei minėjimus. O pirmasis koncertas, naudojant šį naują fortepijoną, įvyks š.m. gruodžio 1 d. 8 v.v.. Koncertuos vienas žymiausių Lietuvos pianistų Povilas Stravinskis. Philadelphia apylinkės LB val-



Korp! Neo-Lithuania Chicago padalinio iškilmingas posėdis. Kalba pirm. Aušra Jasaitytė. V.A. Račkausko nuotr.

Neolitanų šventė Chicagoje

Chicago neolitanai šios korporacijos 68 metų gyvavimo sukaktį paminėjo lapkričio 10 d.

Padalinio valdyba, pirmininkaujama Aušros Jasaitytės, atsisakė įprastinio korporacijos bičiulių, visuomenės kvietimo į minėjimą, padarė jį uždara, savybėje. Minėjimas praėjo gražiai, artimesniame kolegų susitikime, pabendravime, tačiau neatrodo, kad tam reikalingas uždaramas...

Minėjimas pradėtas pamaldomis už žuvusius, nukankintus ir mirusius kolegas-es Tėvų Jezuitų koplyčioje. Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė Tėvas J. Kidikas. Šiltu žodžiu gilia mintimi paryškino religijos ir tautybės santykį žmogaus gyvenime. Skaitymus atliko Aušra Jasaitytė. Prie altoriaus stovėjo Korp! vėliava.

Po pamaldų visi dalyviai su vėliava nužygiavo prie Lietuvos laisvės paminklo. Pagerbiant susikaupimo minutę visus žuvusius už Lietuvos laisvę prie paminklo padėta gėlių puokštė. Aušra Jasaitytė, Chicago padalinio pirmininkė, tarė trumpą žodį.

dyba kviečia visus tą vakarą į Lietuvį namus pasigėrėti klasikinės muzikos grožiu. Programoje Bethoveno, Šopeno, Debussy kūriniai. Bilietų kaina 10 dol., pensininkams ir studentams 7 dol.

Raimonda Rukšienė



Spalvų uždėjimas naujiems senjorams. Iš kairės: Paulius Vasiliauskas, Edvardas Simokaitis, Tomas Skrupskelis, Lora Vasiliauskaitė ir Lidija Jurcytė. V.A. Račkausko nuotr.



Naujoji neolitanų Chicago padalinio valdyba. Sėdi iš kairės: sekr. Vida Momkutė, pirm. Milda Rudaitytė, vicepirm. Inga Balzeraitė. Stovi: išd. Darius Marchertas ir narys Tauras Gaižutis. V.A. Račkausko nuotr.

Nuaidėjo Lietuvos himnas.

Vakare L. tautiniuose namuose įvyko iškilminga neolitanų sueiga. Jos metu penki jaunieji senjorai: Lydia Jurcytė, Lora Vasiliauskaitė, Edis Simokaitis, Tomas Skrupskelis ir Paulius Vasiliauskas, laikantis statuso raidės, prisiekė ir gavo spalvas, o tuo pačiu pilnas nario teis-

ses.

Antras šios sueigos akcentas, tai kadenciją baigiančios padalinio valdybos pareigų perdavimas naujai senjorato išrinktajai valdybai. Pagarsinamas sueigos, įvykusios 1990 m. lapkričio 2 d., protokolo ištrauka – 1990/91 m.m. išrinktoji valdyba: Milda Rudaitytė, pir-

mininkė, kolegos Inga Balzeraitė, Vida Momkutė, Darius Marcertas ir Tauras Gaižutis nariai. Pareigų perdavimą gražiai simbolizuoja Korp! spalvų perpečių nusiėmimas ir užsidėjimas... Naujosios valdybos pirmininkė Milda Rudaitytė perėmusi pareigas tarė žodį. Pareiškė padėką senjorato už pareikštą pasitikėjimą vadovauti padaliniui ir didžiai optimistiškai pareiškė: Aš manau, kad mes gražiai dirbsime! Nuaidi Gaudeamus igitur...

Vakarienėjama. Jos metu estradoje išsirikiuoja Gintaro orkestras, penki muzikantai, jų tarpe du neolitanai. Po vakarienės pirmąjį valsą pradeda jaunųjų senjorų su artimaisiais poros, tačiau greit išsijungia ir kiti. Taip pakilioje ir kolegiškoje nuotaikoje šokiai, dainos ir pokalbiai iki vėlumos.

Mečys Valiukėnas

DETROIT

DETROITO LB ŽINIOS

Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės valdyba, kuriai vadovauja pirmininkė – Nijolė Zelwinder, posėdžiavusi š.m. lapkričio 4 d. iš L.B-ės išd. paskyrė:

1. Mūsų laikraščiams – švenčiant septynias – dešimtmečius: Draugui, Dirvai ir Darbininkui po \$75.00 dolerių;

2. Lietuvių Bendruomenės leidžiamiesiems – Pasaulio Lietuviai ir Bridges – po \$100.00 dolerių;

3. Lietuvių Informacijos Centrai – vadovaujamam kun. Kazimiero Pugevičiaus ir kuriame darbuojasi, buvę detroitiečiai Gintė Damušytė ir Viktoras Nakas – \$500.00 dolerių;

4. Vasario 16-tos gimnazijai, Vokietijoje – \$200.00 dolerių;

5. Lietuvių Bendruomenės Detroito apylinkės – Žiburio lituanistinei mokyklai – \$250.00 dolerių;

6. JAV Krašto Valdybos ir Lietuvos Aukščiausios Tarybos pirmininko – Vytauto Landsbergio žinioje esamam fondui "Dovana Lietuvai" – \$500.00.

Viso paskirstyta \$1875.00 dolerių.

Guodžio 2 d., sekmadienį, LB ruošia kultūrinį renginį "Amerika pirtyje".

(ju).

• ROMAS PUKŠTYS, TRANSPAK firmos savininkas vėl važiuoja į Lietuvą gruodžio mėn. pradžioje. Perveda pinigų, tvarko palikimus, perka automobilius. Užsakymus priima iki gruodžio 1 d. TRANSPAK, 2638 W. 69th St., Chicago, IL 60629. 1-312-436-7772

(sk)

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ,
PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ,
KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI.

Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarcome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablį kontrolavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus.

MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Oh.

IŠLYDINT A.A. VLADAŠNIOLĮ

Uolus lietuvių jaunimo organizacijų bei lietuviškos spaudos, ypatingai Dirvos remėjas, buvęs clevelandietis, ramovėnas Vladas Šniolis mirė lapkričio 4 d. So. Pasadena, Floridoje ir buvo palaidotas Woodlawn Memory Gardens Kapinėse St. Petersburg, Floridoje lapkričio 15 d.

Velionis gimė Šiauliuose 1912 m. birželio 2 d., 1912, lankė Šiaulių Valstybinę Bemikų Gimnaziją; tarnavo Lietuvos kariuomenės 8-tame pėstininkų pulke Šiauliuose, priklausė Šiaulių skautų draugovei, vadovaujamai Antano Saulaičio.

Karo sukurių nublokštas, atsirado Vokietijoje, Hanau D.P. Stovykloj, atskirtas nuo žmonos ir 5 metų dukrelės Lietuvoje. Išlaikęs sunkvežiminių vairavimo kursus dirbo kaip Amerikos kariuomenės Hanau pasamdytas šoferis.

I Clevelandą atvyko 1949 m. kur įsijungė į skautų veiklą ir labai nuoširdžiai rėmė skautų ir skaučių darbus. Buvo Lietuvių skautų Clevelando skautininkų ramovės narys. Skautai už jo nuopel-



A.A. Vladas Šniolis

nus ir nuoširdžią paramą apdovanodavo pažymėjimais.

PLB Vokietijos Krašto valdyba apdovanojo V. Šniolį atžymėjimais už jo talką su Rėmėjų būrelio Nr. 80 surenkant VASARIO 16-tos Gimnazijai \$24,000 1970 m. ir \$12,000 1971 m.

1982 m. nusprendė išsikelti į Floridą, kur būdamas pensijoje uoliai ir nuoširdžiai rėmė lietuvišką spaudą, ypatingai jo mylimą DIRVĄ, ir neužmiršdavo paremti Clevelando Ramovės skyrių.

Lietuvoje velionis paliko liūdesyje dukrą Nijolę Bielskienę ir artimuosius.

Dr. V. Stankus

FILATELIJA

Nr.6

Antanas Bernotas

JAV rugpiūčio 17 d. išleido penkius naujus 25 centų pašto ženklus su plunksniniais indėnų galvos papuošalais. Šie pašto ženklai išleisti tiksliai knygutėse. Knygutės kaina \$ 5.



Pašto ženkluose parodyti šių indėnų giminių galvos papuošalai: Assiniboine, Cheyenne, Comanche (čia jį dedame), Flathead ir Shoshone. Daugelis kas taip pasirėdžiusius indėnų vadus būsite matę vadinamuose "wild west" filmuose.

ANGLIJA prieš kiek laiko išleido seriją pašto ženklų su jos istorinėmis pilimis. Čia dedame tos serijos 5 svarų pašto ženklą, kuriame parodyta Windsoro pilis.



Ši istorinė pilis su jos plačia apylinkė randasi už keliolikos kilometrų į pietų vakarus nuo Londono prie Temzės upės. Vietovė žinoma jau nuo Saksonijos valdovų laikų, dar prieš normanų užkariavimą. Bene pirmasis karalius Edvardas IV čia pastatė gotikos laikų pilį su priešpiliais. Ši milžiniška pilis visų jį sekusių valdovų buvo nuolat plečiama ir didinama. Jos rūsiuose palaidoti beveik visi Anglijos valdovai, net ir karalienė Viktorija. Pilyje yra gausūs rinkiniai įvairių dokumentų, muziejai, skulptūros ir paveiksai. – Senieji Amerikos ir Kanados imigrantai, kilę iš Anglijos, daug vietovių ir naujajame Pasaulyje pavadinę Windsoro vardais.

BELGIJA išleido keletą naujų pašto ženklų, jų tarpe ir čia dedamą 1 franko pašto ženklą, kuriame parodytas paukštis GENYS.



Genių esama keletos rūšių ir jie gyvena visuose kontinentuose, išskyrus Aus-

tralią. Genį jau iš tolo girdėsi, kai jis kalena stuobri ar sausą šaką, ieškodamas sau maisto kirvarpų ir vabzdžių. Genys labai puikiai pažįstamas paukštis ir Lietuvoje ir jį užtiksi visur - miškuose, pamiškėse ir net soduose. Visi geniai pasižymi labai margomis plunksnomis, dažniausiai ir raudona galva. Prie genių šeimos priskaitomas ir kitas paukštis – meleta. Tik meletos daug didesnės ir ne tokios margos. – Lietuviai net turi gražų prilyginimą: "Genys margas, žmogaus gyvenimas dar margesnis".

Vakarų VOKIETIJA Berlynui išleido čia dedamą 90 pfenigų pašto ženklą, kuriuo paminima 40 metų sukaktis nuo taip vadinamo "Berlyno tilto" įvedimo. Pašto ženklo piešinyje parodyta simbolinė "geležinė uždan-



ga" ir JAV, Anglijos ir Prancūzijos vėliavos ir metai 1948-49.

Kai po paskutioniojo karo Vokietija buvo skaldoma ir dalijama zonomis tarp nugalėtojų, Berlynas pasiliko toli rytuose sovietų zonoje. Senoje Vokietijos sostinė Berlynas taip pat buvo padalintas į 4 zonas. Kol santykiai tarp sąjungininkų buvo geri, viskas buvo tvarkoj, bet kai sugedo – sovietai į Berlyną aklinau uždare visus sausumos kelius, ir nieko kito neliko, kaip Berlyną aprūpinti maistu ir kitais reikmenimis tik oro keliu. Toks "oro tiltas" buvo padarytas ir amerikiečiai bei anglai oro keliu aprūpino miestą 1948 – 49m.

Trijų generacijų talka padėti Lietuvai

Lietuvos kova už nepriklausomybę, per Vilnių riedantys sovietų tankai ir blokada Lietuvai palietė ne tik vyresnius išėjusius, bet ir jaunesniųjų generacijos širdis, sujudindama jų kraują pagalbos Lietuvai darbui.

Taip Ft. Lauderdale ir Miami – Floridoje, kur dar vos prieš metus nesijautė vilties lietuvių tęstinumui, – susibūrė jaunos jėgos: Rūta Gustaitytė-Meyer, Birutė Pautieniūtė, Marytė Prunskytė-Coleman, Ariana Kumpienė, Ramutė Steikūnaitė-Bergstrom ir Vytas Dubauskas, ieškodami būdų, kaip padėti Lietuvai!

Pirmasis šios grupės renginys, siekiant garsinti Lietuvos siekius ir sukelti lėšų paramai, buvo rugsėjo 22 d. surengtas pobūvis "Las Vegas Night" Marina Bay klube, Ft. Lauderdale. Vakarą pelnas buvo skiriamas vaikų ligoninėms Lietuvoje.

Vadovaujant jaunoms pedagogėms R. Gustaitytei-Meyer ir B. Pautieniūtei – skyrusioms beveik visas savo vasaros atostogas šiam renginiui, – iš įvairių kompanijų ir pavienių asmenų buvo surinkta gausybė dovanų loterijai ir iš anksto išplatinta daug bilietų amerikiečių tarpe, kiekviena proga išryškinant Lietuvos klau simą.

Renginyje dalyvavo LB apylinkės pirm. Paškus ir vietos lietuviai, daug amerikiečių mokytojų, Chamber of Commerce prezidentas ir įvairių kompanijų žmonės. Duro Metals Co. prezidentas Wlm Meyer, Rūtos vyras, paaukojo 250 dol. ir atsiuntė penkis savo kompa-

nijos tarnautojus. Al Margulis, III-sios kartos lietuvis pirmą kartą lietuviškam renginiui, paaukojo 1,000 dolerių. R. Zotovienė – loterijai paveikslą. Iš Philadelphia dovaną loterijai atsiuntė p. Zigmantų dukra, kartu pasiūlydama, kad gražios dovanos vers amerikiečius pagalbėti apie Lietuvą.

Svečiai buvo maloniai nustebinti neįprastai gaudžiomis vaišėmis – užkandžius paruošė ir aukojė Ire na ir Ariana Kumpienės, žagarėlius - E. Jonušienė ir p. Zigmantienė. Jau trečiosios išei vių kartos atstovės – Rūtos, Birutės ir Arianos dukrelės prisidėjo savo darbu ir puošė vakarą jaunystei! Nuotai ka buvo nuostabi, tarytum visi jautė esą geros valios da lininkai bendrame darbe!

Stebint šios jaunosios kartos grupės darbą ir entuziazmą, norisi linkėti, kad jų pastangos būtų remiamos – ir kad kiekviena apylinkė ar egzistuojanti organizacija per metus bent vieno renginio pelną skirs Lietuvai.

(rz)

• ALGIRDAS VOKIETAITIS IR GRAŽINA VOKIETAITYTĖ – AMONAS, Moraga, Ca., Dirvos deimantinio jubiliejaus proga, atsiuntė 200 dol. sveikindami ir linkėdami dar ligai gyvuoti. Ačiū už auką ir linkėjimus.

• ALEKSANDRAS IR BRONĖ ŠIMKAI, Santa Monica, Ca., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 25 dol. Ačiū.



Taupa

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaitytas, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui, Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks, Priimame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas, Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Kiekviena taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

Juozas Milkošis
Realtor, Notary Public



East Shore Realty

Namų ir žemės pardavimas - nuomavimas

Bus. phone: 481-6900
Home phone: 531-2190

18021 Marcella Road
Cleveland, Ohio 44119 Suite 2

CLEVELANDE ir apylinkėse



KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Gruodžio 1 d., 7 v.v. Lietuvių namų salėje, LKVS "Ramovė" Clevelando skyrius rengia Lietuvos Kariuomenės atkurimo minėjimą – balių.

Programoje: Kalbės visuomeninė Ingrida Bublėnė, meninę dalį atliks Cleve-

lando vyrų oktetas vadovaujamas muziko R. Kavaliausko, muzika, vaišės, loterija. Įėjimas 20 dol. asmeniui.

Clevelando ir apylinkės lietuviai maloniai kviečiami minėjime dalyvauti.

Vietas rezervuoti ar stalus sudaryti, prašom skambinti Vytautui Januškiui telef. 481-4199 ar St. Butrimui 481-2130.

A. A.

BARBARA PETKUVIENĖ

Šių metų spalio 5 d., taip staigiai ir netikėtai, amžinam poilsiui užmerkė meilės persunktas akis didžiai mylima mano žmona, visų vaikų ir vaikaitių be galo gerbiama ir numylėta motina ir močiutė, palikdama mus visus didžiam sielvarte ir nuliūdime. Mes, didelio ilgesio ir skausmo prislėgti, norime pareikšti širdingą

P A D Ė K A .

Širdingai dėkojame kun. M. Čyviui už maldas atsisveikinimo vakare ir šv. Mišių atnašavimą ir palydėjimą į Jos amžiną poilsio vietą.

Dėkojame kun. J. Gasiūnui už atsilankymą ir dalyvavimą atsisveikinimo maldose.

Didelis ačiū sol. S. Citvarui už gražų giedojimą ir palydėjimą į jos amžinos ramybės vietą.

Didžiai dėkojame muz. A. Mateikai vargonais palydėjusiam šv. Mišių maldas ir giesmes.

Širdinga padėka St. Peterburgo Lietuvių klubo pirm. A. Gudoniui už taip rūpestingai pravestą atsisveikinimą ir visą laidotuvių eigą.

Dėkingi esame artimam šeimos draugui Pr. Petraičiui už apibudinimą mielos Barbaros būdą ir Jos nudurbtus darbus skautiška-me bei privačiame gyvenime.

Esame labai dėkingi Clevelando vyr. skautų Židinio pirm. A. Miškinieniui ir visoms židinietėms už auką šv. Mišioms ir gausiai jose dalyvavimą. Širdingas ačiū kleb. G. Kijauskui už šv. Mišių atnašavimą.

Didžiai dėkingi esame Clevelando parapijos chorui, vedėjai R. Kliorienei ir pirm. Bankaičiui už pareikštą užuojautą, taip sunkiose gyvenimo valandose.

St. Peterburgo klubo chorui ir jo vadovams už pareikštą užuojautą reiškiamo gilia padėką.

Dėkojame mano sesutei Jadzei ir švogeriiui Edmundui, prisidėjusiems pernešti tas taip skausmingas valandas.

Iš gilumos širdies dėkojame Clevelando ir St. Peterburgo draugams ir pažįstamiems už aukas šv. Mišioms, gėles, kurias Barbara tap mylėjo, o draugai ir giminės jų nepagalėjo.

Didelis ačiū visiems, kurie raštuir žodžiu pareiškė mums užuojautas, taip skausmo prislėgtose valandose.

Ilgesy ir nuliūdime liekame

vyras Vacys Petkus,
dukterys – Nijolė ir Sigutė,
sūnūs – Algis, Arūnas, Rimvydas ir
Paulius ir aštuoni vaikaičiai.



Clevelandietis adv. Paul Chalko, Dirvos teisinis patarėjas ir rėmėjas, neseniai grįžo iš kelionės į Lietuvą, kur - atstovaudamas savo klientus, - nuvežė palikimus ir aptarė kai kurias problemas teisinėje srityje. Nuotraukoje adv. P. Chalko su naująja teisinės kolegijos pirm. Virginija Smilgevičiene ir savo pussesere Rože Jankevičiene Vilniuje.

• **TAUTYBIŲ FESTIVALIS**, remiamas dienraščio the Plain Dealer, įvyks penktadienį, lapkričio 30 d. 7:30 v.v.. Palace Theatre, Clevelande. Tai jau antrasis tarptautinis 16 tautų pasirodymas, kurio pelnas skiriamas tautybių Centrai paremti. Programoje tarp kitų tautų dalyvauja ir lietuvių Grandinės šokėjai.

Bilietai po 10 dol.. Pensininkams 8 dol. gaunami skambinant Ticketron 771-1007. Dėl smulkesnių informacijų skambinti 241-6000.

• **PRANAS IR EUGENIJA JOGOS**, Akron, Oh., atnaujindami Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 50 dol. Ačiū.

APARTMENT FOR RENT
LAKE SHORE – 185 St.
Area. Large, modern, 1 bedroom apt. Appliances, air cond., carpeted. Garage incl., Quiet bldg.. Lease \$350 Per Month.
tel. 338-3205

• **JONAS NAUJOKAITIS**, Clevelande, Dirvai paremti atsuntė 20 dol. linkėdamas sekmės žengiant į šimtąją sukaktį. Ačiū už auką ir linkėjimus.

• **CLEVELANDIETIS**, kuris prašė pavardės neskelbti, Dirvos sukakties proga atsuntė auką laikraščiai paremti 45 dol. Ačiū.

PARENGIMAI

• **GRUODŽIO 1**, Lietuvos kariuomenės šventės minėjimas. Rengia Ramovės Clevelando skyrius.

• **GRUODŽIO 24**, 9:30 val. bendros Kūčios šv. Jurgio parapijos salėje.

1991:

• **VASARIO 9**, Pilėnų Tn. skautų tradicinis "Blynų balius". Rengia Pilėnų Tn. skautų tėvų komitetas.

• **KOVO 17**, Skautijos rengiamas Kaziuko Mugė.

• **GEGUŽES 5**, Lietuvos Valstybinės Operos solistų Virgilijaus NOREIKOS ir Irenos MILKEVIČIŲTĖS koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Rengia Lietuvių Fondas, talkinant LB Clevelando apylinkės valdybai.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga



Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

Mums rašo

PRIE KO ČIA ŠAPOKA IR FRONTININKAI

Ačiū vm už komplimentus mano adresu (DIRVA, 1990, lapk. 8d.). Deja, negaliu tuo pačiu atsilyginti pasikaitęs jo pasiūlymą iš mano straipsnelio AKIRAČIUOSE (Nr. 8). Ten aš bandžiau atsakyti į mums visiems, manau, įdomų klausimą: kodėl 1945 m. lietuviai taip skaitlingai išėjo į miškus, o latviai ir estai ne. Mano hipotezė – skirtinga tų tautų istorija, arba bent skirtinga tos istorijos samprata. Dirvos bendradarbis vm nei iš šio, nei iš to ima abejoti, ar tie partizanai galėjo skaityti Šapokos istoriją. Aš savo straipsnelyje visiškai tos Šapokos redaguotos istorijos neminiu ir jos neturėjau nei galvoje. Aš manau, kad mūsų partizanai, kaip ir aš ir vm, mokėsi tos istorijos šeimoje, pradžios mokykloje, gimnazijoje, skaitydami Maironio ir Krėvės raštus, kada dar Šapokos redaguotos istorijos nei būte nebuvo. Visai nereikalingas pasiūlymas iš Šapokos ir iš manęs.

Man atrodo taip pat be reikalo vm panaudoja tą progą susidoroti su frontininkais, kurių aš savo straipsnelyje taip pat neminiu.

Reikšdamas Dirvai pagarbą

Vincas Trumpa

Santa Monica, Ca.

(vm) prierašas:

Būdamas kiek vyresnis, galiu nieko neužgaudamas konstatuoti, kad senstant sunkiau susikalbėti. Nenorėjau pasiūlyti iš Šapokos, bet tikrai vaizdžiau ir trumpiau išreikšti mintį, kurią man sukėlė V. Trumpos nepamatuotas teigimas, kad istorija mus pastūmėjusi partizanauti.

Svarstant KLAUSIMĄ, kodėl Lietuvoje buvo daugiau partizanų, reikia pagalvoti ir apie bendrą gyventojų skaičių, jų pasiskirstymą tautybėm, geografinę tų valstybių padėtį, okupacinės kariuomenės kiekį, lokalinių kvilingų politiką, galimybę pasitraukti į užsienį ir t.t. Norėjau išprovokuoti rimtesnį pasisakymą šiuo klausimu. Rezultatus mato te aukščiau. (vm)

Skaitykite ir platinkite
DIRVA



RITA MATAS - Broker - G.R.I. - C.R.A.

MATAS REALTORS

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS - teisinis patarėjas



DIRVA

DIRVOS VAJUS TĘSIAMAS

Lapkričio 6 d. Onos Daškevičienės namuose įvyko Dirvos deimantinio jubiliejaus vajuos vyr. komiteto posėdis. Komitetas susipažino su Dirvos vajuos pokylio Chicagoje apyskaita ir pasikeitė mintimis, pastabomis vertinant jo slinktį. Visumoje pokylis laikytinas pavykusi nors rasta keletas momentų, dėl kurių tenka svečius atsiprašyti.

Visi komiteto nariai entuziastiškai parėmė pirminkės Irenos Kriaučeliūnienės sampratą, kad vajuos nebaigtas ir toliau tęsiamas, nes dar trūksta iki pilno šimto tūkstančių! Laukiama visų pritarimo ir paramos.

• **DIRVOS** Deimantinio Jubiliejaus pokylyje, š.m. spalio mėn. 21 d. Chicagoje, loteriją laimėjo:
\$750.00 – P. Račkauskas, Dorchester, MA.,
\$500.00 – J. Naujokaitis, Cleveland, OH.,
\$250.00 – A. Antanėlis, Lincoln, Neb.,
\$100.00 – D. Prasauskas, Rochester, N.Y.,

\$100.00 – B. Bertrand, Bartlett, N.Y.,
\$100.00 – A.F. Kantautas, Edmonton, Alberta,
\$100.00 – E. Oleson, So. Boston, MA.,
\$100.00 – A. Leparskas, Warren, MI.

ANTANAS DUNDZILA – LAUREATAS

Antanas Dundzila – Dirvos novelės konkurso praėjusių metų laimėtojas – yra ir šiais metais laureatas: jo novelė *“Likimui mus apvogus”* laimėjo Lietuvių Rašytojų Draugijos Aloyzo Barono vardo konkurso premiją!

Autorius ir vėl dalinasi savo džiaugsmu ir laimėjimu, šį kartą gautą 500 dol. premiją skirdamas Lietuvos Pasiuntinybei Washington (praėjusių metų premija buvo dovana Lietuvos Skautijai per LSS).

Sveikiname laureatą Antaną Dundzilą, savo mielą bendradarbį, linkėdami dar daug, ir daug našių bei sėkingų metų!

• **ANTANAS JANUŠKA**, Milton, Ma., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, pridėjo auką 20 dol. Ačiū.



Naujai išrinktas Californijos gubernatorius Pete Wilson dėkoja už talką rinkiminėje kampanijoje Californijos respublikonų tautybų tarybos pirmininkei Lucijai Mažeikienei.

LIETUVIŲ FONDAS PASIEKĖ 5,000,000 DOLERIŲ

Lietuvių Fondo vadovė džiaugsmingai praneša nariams ir lietuvių visuomenei, kad šių metų pradžioje užplaukęs penkių milijonų dolerių pagrindinio kapitalo sutelkimas, jau įvykdytas su kaupu.

Lietuvių Fondo vadovė nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams, kurie savo aukomis prisidėjo prie užsibrėžto tikslo įgyvendinimo. Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas šių metų lapkričio 1 d. pasiekė 5,033,263 dol. Čia lėmė stambūs palikimai ir dosnios aukos. Tai Lietuvių Fondo narių ir vadovybės darbo vaisius.

Lietuvių Fondo vadovė nesustoja prie šio laimėjimo, bet telkia aukas siekdama dešimties milijonų. Išeivijos misija lietuvių išlaikyti ir Lietuvos laisvę atstatyti, įpareigoja ir toliau telkti aukas bei didinti nedaloma pagrindinį kapitalą, kurio pajamomis yra remiama išeivijos ir atgimstančios lietuvių

tautos švietimo, kultūros ir jaunimo veikla.

Dar kartą nuoširdžiai dėkojame visiems aukotojams, talkininkams ir testamentų sudarytojams už įteiktas Lietuvių Fondui dosnias aukas ir prašome nepamiršti ir toliau didinti savo įnašus ar stoti nariais, kad gaunamomis pajamomis galėtume dar stipriau remti svarbius išeivijos ir Lietuvos projektus.

Iki šiol Lietuvių Fondas yra parėmęs lituanistinį švietimą, kultūrą, jaunimą ir visuomeninę veiklą 2,787,586 dol., palikdamas pagrindinį kapitalą nepalietą.

Tad ir toliau dosniai remkime Lietuvių Fondą!
LIETUVIŲ FONDAS
1990. XI. 10

PREMIJA JAUNIMUI

Dr. Leono ir Irenos Kriaučeliūnų šeima savo mirusiam sūnui ir broliui prisiminti skiria kasmetinę

EUGENIJAUŠ KRIAUČELIŪNO PREMIJĄ

Premijai skirti sąlygos yra tokios:

1. Eugenijaus Kriaučeliūno 1,000 dolerių premija skiriama lietuviui jaunuoliui, geriausiai pasireiškusiam raštais (lietuvių, anglų ar kita kalba), veikla, organizaciniu veiklumu, ar jaunimo vienetui (sambūriui, tautinių šokių grupei, jaunimo chorui, sporto būreliui), geriausiai reprezentavusiam lietuvių ir lietuvių vienerių metų bėgyje;

2. 1990 metų premijai gauti asmenis ar vienetus raštu pasiūlo jaunimo organizacijų vadovybės, jaunimo grupės, vyresniųjų organizacijos ar paskiri asmenys iki 1991 m. sausio 31 d. (pašto antspaudas);

3. Premijuotino asmens ar jaunimo vieneto tinkamumui įvertinti sudaroma Jury komisija, kurion po vieną atstovą skiria Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo reikalams vadovas, Pasaulio Lietuvių Jaunimo sąjungos valdyba ir JAV Lietuvių Jaunimo sąjunga, o du atstovus paskiria Kriaučeliūnų šeima.

4. Jury komisija aptarusi asmens ar vieneto tinkamumą premijai, ją skiria balsų dauguma iki 1991 m. kovo 1 d. ir susitaria su Kriaučeliūnų šeima dėl premijos įteikimo laiko ir pobūdžio;

5. Premijai asmenys ar vienetai siūlo raštu, nurodant tiksliai premijai tinkamumo motyvus, ir siunčia ma:

**EUGENIJAUŠ
KRIAUČELIŪNO
PREMIJOS KOMISIJAI**
13400 PARKER ROAD
LEMONT, IL 60439

Lietuvoje mirus dipl. agronomai

A. A.

STASEI SUTKEVIČIŪTEI,

jos broliui gyvenančiam Vokietijoje plk. lt. VIKTORUI SUTKUI ir jo žmonai VERONIKAI, Vilties draugijos tūkstantininkams ir rėmėjams, reiškiamo nuoširdžią užuojautą

*Vilties Draugijos Valdyba
ir DIRVA*

Lapkričio 4 dieną, 1990, po labai ilgos ir labai sunkios ligos, savo gerosios dukters ir anūkų su dideliu pasišventimu ir meile slaugoma, užmigo amžinu miegu

A. A.

JULIJA KIRLIENĖ-GABRĖNAITĖ.

Šeima neteko švelnios ir jautrios motinos bei močiutės, o visi draugai visuomet nuoširdžios, širdingos, visų gerbiamos ir mylimos lietuvis.

Mūsų gili ir nuoširdi užuojauta velionės skausmo prislėgtai dukteriai, mielai ALDONAI KIRLYTEI-ESPOSITO, ir anūkams, EDWARDUI ir RIČARDUI su šeima.

*Galina Leonienė ir sūnus
Algirdas su šeima.*

• **LB DETROITO APYLINKĖS VALDYBA** per vicepirm. Joną Urboną atsiuntė 75 dol. sveikindama redakcinį ir administracinį personalą su Dirvos deimantine sukaktimi. Ačiū už auką ir sveikinimą.

• **JONĖ NARIENĖ**, Toronto, Ont. Dirvos deimantinio jubiliejaus proga, sveikindama redaktorių ir bendradarbius, atsiuntė savo sukurta paveikslą, kurį pakabinoje redakcijoje.

Ačiū už dovaną ir linkėjimus.

A. A.

VLADAS ŠNIOLIS

Mirė lapkričio 4 d. South Pasadena, Floridoje. Palaidotas lapkričio 15 d. Woodlawn Memory Gardens kapinėse St. Petersburg Florida.

Norime išreikšti padėką visiems dalyvavusiems laidotuvėse ir palydėjusiems velionį į Amžinojo Poilsio vietą.

Dėkojame kun. dr. V. Zakarui už atlaikytas šv. Mišias bei kapinėse apeigas. Taip pat dėkojame St. Petersburgo Lietuvos Dukterų Draugijai, p. Gudoniui, p.p. Jonaičiams, Dr. V. Stankui, karsto nešėjams ir visiems, kurie talkino tose sunkiose valandose.

*Velionio dukra Nijolė
Bielskienė ir artimieji.*